

*proiect***GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA****H O T Ă R Î R E** nr. _____din _____
Chişinău**cu privire la aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea unor acte normative**

Guvernul

HOTĂRĂŞTE:

Se aprobă şi se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative.

PRIM-MINISTRU**Ion CHICU****Contrasemnează****Ministrul economiei şi infrastructurii****Serghei RAILEAN****Ministrul justiţiei****Fadei NAGACEVSCHI**

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea unor acte normative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. - La articolul 33 alineatul (4) din **Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni** (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 1–4, art. 1), textul „, se semnează de către toți fondatorii și se autentifică notarial” se substituie cu textul „și se semnează de către toți fondatorii”.

Art. II. - Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.44–46, art.318), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 20:

la alineatul (6) cuvintele „documente electronice” se substituie cu textul „documente electronice semnate electronic de către titularii de drepturi”

la alineatul (7) cuvintele „formă scrisă” se substituie cu textul „formă scrisă, pe hîrtie sau în format de document electronic,”

alineatul (8) se completează la final cu o frază cu următorul cuprins: „Dosarele cadastrale se formează și se țin prioritar în mod electronic.”

2. Articolul 26:

alineatul (1) se completează la final cu o frază cu următorul cuprins: „Cererea se depune pe hîrtie sau prin mijloace electronice de comunicare.”

alineatul (2), după cuvintele „părțile contractului”, se completează la final cu următorul text: „sau de către una din părți dacă contractul în cauză este document electronic pe care s-a aplicat semnătura avansată calificată de toate părțile semnatare.”

alineatul (6¹) va avea următorul cuprins:

„(6¹) În cazul dosarului cadastral electronic, dacă cererea și documentele anexate se prezintă pe hîrtie, acestea se restituie solicitantului, cu excepția celor prevăzute la art.20 alin.(7). În dosarul cadastral electronic se includ copiile scanate ale documentelor, a căror autenticitate este confirmată prin semnătura electronică aplicată de registrator. Dacă cererea și documentele anexate se prezintă prin mijloace electronice de comunicare, registratorul, pînă la efectuarea înregistrărilor, poate solicita prezentarea originalelor pentru copiile scanate ale documentelor anexate la cerere, dacă este necesară verificarea autenticității și dacă această verificare nu poate fi realizată în alt mod.”

3. La articolul 29 alineatul (2) textul „într-un singur exemplar original” se substituie cu textul „într-un singur exemplar original, ca document electronic sau pe hîrtie,”.

4. La articolul 36, alineatul (5¹) va avea următorul cuprins:

„(5¹) Extrasul din registrul bunurilor imobile și certificatul privind înscrierile în registrul bunurilor imobile se eliberează sub formă de document electronic. La cererea solicitantului se eliberează și un exemplar pe hîrtie.”

Art. III - Legea nr. 1069/2000 cu privire la informatică (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, Nr. 73-74 art. 547), cu modificările ulterioare, la articolul 2 noțiunile: „date cu caracter personal” și „date nominative” se exclud.

Art. IV. Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66–75, art. 132), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 45 alineatul (2) textul „consimte ca să fie captată imaginea sa” se substituie cu textul „consimte prelucrarea datelor cu caracter personal privind captarea imaginii ca”;

2. La articolul 46 după cuvântul „aplicării” se completează cu textul „Legii privind protecția datelor cu caracter personal, Legii cu privire la libertatea de exprimare și”;

3. Articolul 48 va avea următorul cuprins:

„Articolul 48 Prezumția ingerinței justificate în viața privată

(1) Când însuși cel la care se referă o informație sau un material le dezvăluie unei persoane despre care are cunoștință că își desfășoară activitatea în domeniul informării publicului, utilizarea acestora poate avea loc în condițiile legislației privind libertatea de exprimare și protecția datelor cu caracter personal.

(2) În cazul în care consimțământul acordat pentru o perioadă determinată este retras fără ca justificarea să fie fundamentată pe modificări substanțiale ale circumstanțelor sau orice alt motiv întemeiat, persoana care retrage consimțământul trebuie să repare prejudiciul cauzat persoanei căreia i-a acordat consimțământul.

(3) Se prezumă justificată ingerința în viața privată atunci când prelucrarea de date captarea imaginii, documentului personal, înregistrarea audio sau video privitoare la o persoană este făcută sau folosită pentru a exercita sau a proteja alte drepturi sau alte interese protejate de lege, în corespundere cu legislația din domeniul protecției datelor cu caracter personal.

(4) De asemenea, se prezumă ca fiind ingerință justificată în viața privată, în cazul în care o imagine, un document personal sau o înregistrare audio sau video privitoare la o persoană se face sau este folosită în baza legii în scopuri oficiale ori în cazul în care cineva execută un act public în interes public, în condițiile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.”

4. La articolul 178 alineatul (2), cuvintele „se aprobă” se substituie cu cuvintele „se semnează”, iar cuvântul „aprobat” se substituie cu cuvântul „semnat”.

5. La articolul 227 alineatul (3), cuvintele „și semnătura lichidatorului” se exclud;

6. La articolul 246 alineatul (1) cuvintele “autentificat notarial” se exclud.

7. La articolul 248 alineatul (2) textul “autentificării actului de constituire” se substituie cu textul “semnării actului de constituire de către toți asociații fondatori”.

8. La articolul 249 alineatul (2) litera a) textul “sau nu este autentificat notarial” se substituie cu textul „sau nu este semnat de toți asociații fondatori”.

Art. V. - Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 126-131 art. 5007), cu modificările ulterioare, la articolul 33³ alineatul (6) lit. a) se exclude.

Art. VI. Codul Muncii al Republicii Moldova nr.154/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.159–162, art.648), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În articolul 48 alineatul (1) după textul ”ambele semnate de angajator” se completează cu textul ”, cu semnătură electronică avansată sau semnătură olografă”

2. Articolul 56 se completează cu un nou alineat (4) cu următorul cuprins:

”(4) Spre derogare de la alineatul(3) angajatorul și salariatul sunt în drept să încheie contractul individual de muncă prin schimbul de documente electronice cu utilizarea semnăturii electronice avansate calificate. În acest caz contractul individual de muncă semnat electronic este asimilat, cu documentul analog pe suport de hîrtie, semnat cu semnătură olografă potrivit alineatului(3).

3. În articolul 58 alineatul (1) textul ” sub semnătură” se substituie cu textul ”prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării”.

4. În articolul 65 alineatul (2) textul ” sub semnătură” se substituie cu textul ”prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării”.

5. Articolul 68 alineatul(1) se modifică și va avea următorul cuprins:

” Contractul individual de muncă nu poate fi modificat decît printr-un acord suplimentar semnat de părți, inclusiv prin schimbul de documente electronice cu utilizarea semnăturii electronice avansate calificate. Acordul suplimentar este parte integrantă a contractului individual de muncă”

6. În articolul 74 alineatul (3) textul ” sub semnătură” se substituie cu textul ”prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării”.

7. În articolul 75 alineatul (4)

textul ”contra semnătură” se exclude

după textul ”sau a reluării activității de muncă” se completează cu textul ”, prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării”.

8. În articolul 81 alineatul(3) textul ” sub semnătură” se substituie cu textul ”prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării”.

9. În articolul 88 alineatul (1) litera b) textul” sub semnătură” se substituie cu textul ”, prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării de către fiecare salariat vizat”.

10. În articolul 89 alineatul (3)

textul ”sub semnătură” se exclude

după textul ”data emiterii” se completează cu textul ”,prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării”.

11. În articolul 91 litera h)

textul ”sub semnătură” se exclude
după textul ”domeniul respectiv” se completează cu textul ”, prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării”.

12. În articolul 105 alineatul (7) textul ” sub semnătură” se substituie cu textul ”, prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării de către salariat în timp util”.

13. În articolul 169 alineatul (3)
textul ”sub semnătură” se exclude
după textul ”cu 2 luni înainte” se completează cu textul ”, prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării”.

14. În articolul 184 alineatul (1) textul ”sub semnătură” se substituie prin textul ” prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării ordinului de către fiecare salariat vizat”

15. În articolul 185
textul ”, sub semnătură, a ” se exclude
după textul ”înainte de concediere” se completează cu textul ”, prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării”. Ulterior, după text.

16. În articolul 199
în alineatul (3) textul ”sub semnătură” se substituie prin textul ” prin orice modalitate care permite confirmarea încunoștințării”.
în alineatul (4) textul ”sub semnătură” se exclude.

17. În articolul 278 alineatul (2) textul ”sub semnătură” se substituie prin textul ” prin orice modalitate care permite confirmarea înștiințării”

18. În articolul 282 alineatul (2) textul ”sub semnătură” se substituie prin textul ” prin orice modalitate care permite confirmarea înștiințării”.

19. În articolul 287 alineatul (2) textul ”sub semnătură” se substituie prin textul ” prin orice modalitate care permite confirmarea înștiințării”.

20. În articolul 332 alineatul (1) textul ”sub semnătură” se substituie prin textul ” prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării acestuia”.

Art. VII. - Legea nr. 284/2004 privind comerțul electronic (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, Nr. 138-146 art. 741), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 9¹:

Alineatul (2) se exclude.

Alineatul (3), va avea următorul cuprins „Termenul de stocare a documentelor electronice și a informațiilor utilizate în cadrul comerțului electronic sunt similare celor ținute pe suport de hârtie. În cazul în care legislația nu prevede expres termenul de stocare a datelor, operatorul prin decizia motivată stabilește termenul de ținere a acestor informații ținând cont de cerințele legislației din domeniul protecției datelor cu caracter personal.”

Art. VIII. - Legea nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 176-181 art. 867), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1, textul „*consimțământ* – consimțământul conștientizat al pacientului sau al reprezentantului său legal,, se substituie cu textul „*consimțământul pacientului la intervenția medicală* – consimțământ conștientizat care poate fi acordat de pacient sau de reprezentantul său legal”;

2. La articolul 12, se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Dezvăluirea sau prelucrarea datelor medicale poate avea loc și în alte situații prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal.”

Art. IX. – Articolul 10 din Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006 (publicată Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.32-35, art. 116), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Autoritățile publice locale sunt obligate să dețină și utilizeze semnătura electronică, să utilizeze mijloacele de comunicare electronice, dacă sunt disponibile și funcționale, în desfășurarea procedurii administrative, în procesul de comunicare cu persoanele vizate și procesul de prestări servicii din competența autorităților în cauză. Documentele și actele cu caracter individual se emit obligatoriu în format electronic, exemplare pe purtător de hârtie se emit doar la solicitarea persoanei vizate, cu scop de arhivare sau dacă prevederile legii o impun. Dosarele administrative se formează prioritar în variantă electronică.”

Art. X. Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.127–130, art.548), se modifică după cum urmează:

1. La articolul 12 alineatul (2) textul “și se autentifică notarial” se exclude.

2. La articolul 16 alineatul (3) cuvintele “autentificării notariale” se substituie cu textul “semnării de către toți fondatorii”

3. La articolul 70, alineatul (4) se abrogă.

Art.XI. Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 184–187, art. 711), se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4:

alineatul (1¹) va avea următorul cuprins:

„(1¹) Taxele prevăzute la alineatul (1) se achită prin utilizarea Serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay).”;

se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:

„(1²) Pentru înregistrarea organizației necomerciale, precum și a modificărilor la statutul acesteia, nu se percepe taxă de înregistrare.”.

2. La articolul 5 alineatul (2) se completează la final cu o frază, cu următorul cuprins:

“După recepționarea și înregistrarea cererii, dacă se constată că aceasta este incompletă, termenul înregistrării de stat poate fi suspendat în condițiile Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.”

3. La articolul 7:

alineatul (1):

literele a)-d) vor avea următorul cuprins:

„a) cererea de înregistrare, semnată de persoana împuternicită prin hotărârea de constituire. Modelul cererii de înregistrare împreună cu instrucțiunile de completare a cererii, sunt aprobate de organul înregistrării de stat și plasate pe pagina web oficială a acestuia;

b) actele de constituire ale persoanei juridice, în funcție de forma juridică de organizare, semnate de către toți asociații fondatori;

c) declarația pe propria răspundere în forma aprobată de organul înregistrării de stat și plasată pe pagina web oficială a acestuia;

d) declarația privind beneficiarul efectiv în forma aprobată de organul înregistrării de stat și plasată pe pagina web oficială a acestuia.

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

“(2) Dacă pentru înregistrarea unei persoane juridice legea prevede necesitatea obținerii unui aviz sau a unei aprobări prealabile, organul înregistrării de stat verifică acordarea avizului respectiv solicitantului prin accesarea resurselor informaționale organului emitent respectiv prin intermediul principiului ghișeului unic.”

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Pentru înregistrarea de stat a persoanei juridice cu investiții străine, suplimentar documentelor prevăzute la alin.(1), se depun următoarele documente:

a) extrasul din registrul comerțului din țara de origine a persoanei juridice străine sau un document echivalent care conține datele de identificare ale persoanei juridice străine;

b) decizia organului competent al persoanei juridice străine privind constituirea unei persoane juridice în Republica Moldova.”;

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Procesarea de către organul înregistrării de stat a cererii de înregistrare are loc după achitarea de către solicitant a taxei de înregistrare. Organul înregistrării de stat consideră achitată taxa de înregistrare în momentul imediat următor efectuării de către solicitant a plății acesteia, fapt comunicat de către Serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay) printr-o notificare privind efectuarea completă a plății.”.

4. La articolul 8:

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Documentele pentru înregistrarea de stat se perfectează de către solicitant în limba română și:

1) se transmit organului înregistrării de stat în formă electronică, prin intermediul sistemelor informaționale dedicate sau sistemului de poșta electronică, sub formă de documente electronice cu semnătura electronică avansată calificată, eliberată în condițiile Legii nr. 91/2014 privind semnătură electronică și documentul electronic și actelor normative subsecvente acesteia; *sau*

2) se depun la sediile organului înregistrării de stat pe suport de hârtie; *sau*

3) se expediază organului înregistrării de stat pe suport de hârtie, prin scrisoare recomandată.

(2) Documentele pentru înregistrarea de stat se transmit/depun/expediază organului înregistrării de către fondator sau de către reprezentantul acestuia, împuternicit prin procură autenticată în modul stabilit de lege sau unei împuterniciri de reprezentare în baza semnăturii electronice. În cazul în care solicitantul acționează prin reprezentant la setul de documente pentru înregistrarea de stat, se anexează copia procurii persoanei împuternicite sau împuternicirii respective.”;

se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) Documentele pentru înregistrarea de stat a persoanei juridice cu investiții străine se perfectează în limba de stat și sunt supuse procedurii de supralegalizare de către de agenții diplomatici sau consulari ai Republicii Moldova sau, după caz, de apostilare. Supralegalizarea sau apostilarea nu se cere în cazurile prevăzute în tratatele internaționale cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală la care Republica Moldova este parte (lista tratatelor respective este plasată pe pagina web a organului înregistrării de stat).

(2²) Solicitantul are dreptul să transmită, în format electronic (fără aplicarea semnăturii electronice), copiile de pe documentele necesare pentru fi anexate la cerere. După caz, organul de înregistrare de stat, poate solicita, la eliberarea actului/documentului solicitat sau în termen de pînă la 30 de zile de la data eliberării acestuia, să-i fie puse la dispoziție originalele documentelor, copiile de pe care au fost anexate la cererea transmisă la distanță (în format electronic), pentru a verifica autenticitatea copiilor în cauză. În cazul în care copiile în format electronic nu sunt lizibile sau se expun într-un format care nu permite vizualizarea acestora, procesul de înregistrare poate fi suspendat în condițiile Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, pînă la obținerea altor copii sau exemplarelor originale ale documentelor în cauză.”

5. Articolul 12:

La finele alineatului (1) se introduce o propoziție nouă cu următorul cuprins: “Prevederile articolelor 7 și 8 se aplică la modul corespunzător.”

La alineatul (3) literele d¹) și e) se abrogă.

6. La finele alineatului (1) al articolului 16 se introduce o propoziție nouă cu următorul cuprins: “Prevederile articolelor 7 și 8 se aplică la modul corespunzător.”

7. Literele c), c¹), c²) și d) din articolul 17 se abrogă.

8. Litera c) din alineatul (1) al articolului 18 se abrogă.

9. La finele alineatului (1) al articolului 20 se introduce o propoziție nouă cu următorul cuprins: “Prevederile articolelor 7 și 8 se aplică la modul corespunzător.”

10. Litera j) din alineatul (1) al articolului 21 se abrogă.

11. La alineatul (1) al articolului 22 textul “art.11” se substituie cu textul “art. 7, 8 și 11”.

12. La finele alineatului (1) al articolului 23 se introduce o propoziție nouă cu următorul cuprins: “Prevederile articolelor 7 și 8 se aplică la modul corespunzător.”

13. Articolul 28:

Litera b) din alineatul (1) se abrogă.

La alineatul (2) textul “înregistrarea de stat a întreprinzătorilor individuali” se substituie cu următorul text “înregistrarea de stat a întreprinzătorilor individuali precum și modificarea datelor înscrise în Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali”, iar textul “art. 8” se substituie cu textul “art. 7 și 8”

14. Litera c) din alineatul (1) al articolului 29 se abrogă.

15. La alineatul (1) la articolului 33 se introduce litera i³) cu următorul cuprins:

“i³) datele privind beneficiarii efectivi - numele, prenumele, luna și anul nașterii, naționalitatea, cota deținută;

16. Articolul 34 se completează cu alineatul (2⁴) cu următorul cuprins:

„(2⁴) Actele emise de organul înregistrării de stat, informația din Registrul de stat și din actele de constituire se eliberează în toate cazurile în formă electronică, cu respectarea, după caz, a rigorilor stabilite de lege cu privire la documentul electronic. Se va elibera și un exemplar pe hîrtie, în situațiile cînd eliberarea originalului actului pe purtător de hîrtie este cerută de solicitant sau impusă de prevederile actelor normative.”

17. La articolul 36 alineatul (2), literele c), d¹) și d²) se abrogă .

17. Capitolul IV din anexă:

la punctul 1, cuvîntul ”certificate” se exclude;
punctele 2-3 se abrogă

Art. XII. - Legea nr. 241/2007 privind comunicațiile electronice (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.399-410, art.679) cu modificările ulterioare,

1. La articolul 2 noțiunea „*consimțămîntul persoanei vizate*”, se exclude.

2. Articolul 65 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Furnizorii de servicii de comunicații electronice și de rețele publice de comunicații electronice sunt obligați să utilizeze mijloacele de comunicare electronice disponibile, în raport cu consumatorii, utilizatorii finali și persoanele care solicită să devină consumatori sau utilizatori finali, în procesul de comunicare, soluționare a petițiilor, negociere, încheiere, executare, modificare și încetare a contractelor. Furnizorii de servicii de comunicații electronice și de rețele publice de comunicații electronice nu au dreptul să refuze sau să nu dea curs cererilor, petițiilor și adresărilor din motiv că au fost transmise în formă electronică, dacă acestea întrunesc cerințele prevăzute de legislația ce reglementează documentele electronice.”

Art. XIII. - Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 316-321 art. 546), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2 noțiunea „*consimțămînt*”, se exclude.

2. La articolul 4, lit. a) va avea următorul cuprins: „*existența raporturilor contractuale sau anti-contractuale, inclusiv interesul legitim al creditorilor;*”

3. Articolul 5:

În aliniatul (4), cuvintele „în consimțământul subiectului istoriei de credit persoană fizică” se substituie cu textul „în baza raporturilor contractuale și/sau antecontractuale, inclusiv interesul legitim al creditorilor”

În aliniatul (6), cuvintele „Pentru persoana fizică este necesară existența consimțământului.” se exclud.

4. Articolul 6,

În aliniatul (1), cuvintele „care și-au dat consimțământul în acest sens” se exclud;

În aliniatul (2), cuvintele „care și-au dat consimțământul în acest sens” se exclud;

În aliniatul (4), textul „doar cu condiția existenței consimțământului. Consimțământul poate fi exprimat în formă scrisă sau în format electronic cu aplicarea semnăturii electronice. Actul ce consemnează consimțământul subiectului istoriei de credit nu face parte integrantă a contractului de credit și se va întocmi conform modelului stabilit de către autoritatea publică competentă, în conformitate cu prezenta lege și cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal. În cazul efectuării schimbului de informații între birourile istoriilor de credit, consimțământul nu este necesar dacă actul ce consemnează consimțământul subiectului istoriei de credit conține clauza de acord la un astfel de transfer.” se substituie cu textul „în condițiile existenței raportului contractual sau ante-contractuale cu persoana fizică, inclusiv în cazul existenței unui interes legitim în raport cu această informație. Biroul istoriilor de credit, ține evidența temeiului legal declarat de către sursa formării istoriilor de credit inclusiv în cazul accesării datelor, pe un termen egal cu termenul de păstrare istoriei creditare.”

5. Articolul 7

la aliniatul (1) lit. a) și lit. b) , textul „în scris” se exclude;

aliniatele (5), (6), (7), (8), (9), (10) și (12), se abrogă.

alinatul (13) va avea următorul cuprins „Transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal cuprinse în raportul de credit, se efectuează în condițiile Legii privind protecția datelor cu caracter personal.”

6. La articolul 9, alineatul (2) lit. e) va avea următorul cuprins „obligția utilizatorului istoriei de credit de a efectua prelucrarea de date cu caracter personal în baza unui temei legal, precum și descrierea acestuia;”

7. La articolul 10 alineatul (4) textul „în scris” se exclude.

8. La articolul 11, aliniatul (1) lit. g), textul „cu condiția existenței consimțământului subiectului istoriei de credit persoană fizică, acordat de către acesta utilizatorului istoriei de credit” se va substitui cu textul „cu condiția existenței temeiului legal la prelucrarea datelor cu caracter personal.”

9. La articolul 13 aliniatul (2), textul „demersului și consimțământului ce corespunde cerințelor prevăzute la art.7 alin.(7)” se va substituie cu textul „cu condiția existenței temeiului legal pentru solicitarea și obținerea raportului de credit”

10. Articolul 17:

la aliniatul (2), textul „ inclusiv a modului de obținere a consimțământului de la subiecții istoriilor de credit pentru furnizarea de informații către birou și a modului de obținere a rapoartelor de credit”, se exclude;

aliniatul (3) lit. b) va avea următorul cuprins „modul de ținere a evidenței temeiului legal;”

11. La articolul 21, textul „, , informațiile, stipulate la art.5, referitoare la contractele de credit încheiate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu consimțământul sau indicația scrisă a subiectului respectiv al istoriei de credit privind prezentarea informației menționate” se exclude.

Art. XIV. - Legea nr. 182/2008 cu privire la aprobarea Regulamentului Centrului pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal structurii, personalului-limită și a modului de finanțare a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (publicată la 01.08.2008 în Monitorul Oficial nr. 140-142 art. 578), cu modificările ulterioare, la Anexa nr. 1 Capitolul II pct. 3 lit. d) textul „autorizarea sau refuzul autorizării operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal”, se exclude

Art. XV. - Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78-84, art.100) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 74¹ alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Nerespectarea condițiilor de bază pentru prelucrarea, stocarea și utilizarea datelor cu caracter personal, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2),

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Nerespectarea condițiilor de bază pentru prelucrarea, stocarea și utilizarea datelor cu caracter personal de către persoanele juridice de drept public,

se sancționează cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”

alineatul (4) se exclude.

2. se completează cu articolul 313⁷ cu următorul cuprins:

„**Articolul 313⁷.** Excesul de putere în cazul formatului electronic al documentelor

(1) Refuzul de a recepționa, înregistra și examina sau faptul de a nu da curs unei adresări, cereri, petiții din cauza prezentării acesteia în formă electronică, dacă aceasta întrunește cerințele de cuprins și de formă prevăzute de legislația ce reglementează documentele electronice

se sancționează cu amendă de la 30 la 45 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 45 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere.

(2) Neutilizarea mijloacelor de comunicare electronice, dacă acestea sunt disponibile și funcționale, în desfășurarea procedurii administrative, în procesul de comunicare cu persoanele vizate sau procesul de prestări servicii din competența autorității sau instituției publice în cauză, inclusiv nerespectarea obligației prevăzute de legislație de a emite acte și documente în formă de document electronic

se sancționează cu amendă de la 20 la 35 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 35 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere.”

3. Articolul 400:

la alineatul (1) după cifra „289¹” se completează cu cifra „313⁷”,
la alineatul(4) după textul „art.312¹” se completează cu textul „art.313⁷”.

Art. XVI. - Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal
(Publicat în Monitorul Oficial nr.170-175 art. 492 din 14.10.2011) cu modificările ulterioare,
se modifică după cum urmează:

1. Articolul 3:

Noțiunea „*consimțământul subiectului datelor cu caracter*” va avea următorul cuprins:

„consimțământul subiectului de date - înseamnă orice manifestare de voință liberă, specifică, informată și lipsită de ambiguitate a subiectului de date prin care acesta acceptă, printr-o declarație sau printr-o acțiune fără echivoc, ca datele cu caracter personal care îl privesc să fie prelucrate;”

Se completează cu noțiunea „creare de profiluri”:

„crearea de profiluri - orice formă de prelucrare automată a datelor cu caracter personal care constă în utilizarea datelor cu caracter personal pentru a evalua anumite aspecte personale referitoare la o persoană fizică, în special pentru a analiza sau prevedea aspecte privind performanța la locul de muncă, situația economică, sănătatea, preferințele personale, interesele, fiabilitatea, comportamentul, locul în care se află persoana fizică respectivă sau deplasările acesteia;”

2. Articolul 4:

la lit. b), cuvintele „inclusiv privind notificarea către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal,” se exclud;

3. Articolul 7:

la alineatul (2), cuvintele „fără autorizația Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal” se exclud.

4. Articolul 20:

alinatul (1) lit. b), se exclude;

alinatul (1) lit. f) se exclude;

alinatul (1) lit. g), cuvintele „ale notificărilor și”;

alinatul (1) lit. h), va avea următorul cuprins „oferă consiliere la realizarea impactului asupra protecției datelor și în cadrul procedurii de consultare prealabilă menționate la art. 24 din lege, întocmește și publică o listă a tipurilor de operațiuni care fac obiectul cerinței de efectuare a evaluării impactului asupra protecției datelor în conformitate cu articolul 23 alineatul (1). Centrul are dreptul, de asemenea, să stabilească și să pună la dispoziția publicului o listă a tipurilor de operațiuni de prelucrare pentru care nu este necesară o evaluare a impactului asupra protecției datelor.”

alinatul (1) lit. p), se abrogă.

5. Articolele 23, 24 și 25 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 23 Evaluarea impactului asupra protecției datelor

(1) Având în vedere natura, domeniul de aplicare, contextul și scopurile prelucrării, în cazul în care un tip de prelucrare, în special cel bazat pe utilizarea noilor tehnologii, este

susceptibil să genereze un risc ridicat pentru drepturile și libertățile persoanelor fizice, operatorul efectuează, înaintea prelucrării, o evaluare a impactului operațiunilor de prelucrare prevăzute asupra protecției datelor cu caracter personal. O evaluare unică poate aborda un set de operațiuni de prelucrare similare care prezintă riscuri ridicate similare.

(2) La realizarea unei evaluări a impactului asupra protecției datelor, operatorul solicită avizul responsabilului cu protecția datelor, dacă acesta a fost desemnat.

(3) Evaluarea impactului asupra protecției datelor menționată la alineatul (1) se impune mai ales în cazul:

a) unei evaluări sistematice și cuprinzătoare a aspectelor personale referitoare la persoane fizice, care se bazează pe prelucrarea automată, inclusiv crearea de profiluri, și care stă la baza unor decizii automatizate care produc efecte juridice privind persoana fizică sau care o afectează în mod similar într-o măsură semnificativă;

b) prelucrării pe scară largă a unor a categorii de date care se referă la dezvăluirea originii rasiale sau etnice, opiniilor politice, confesiunii religioase sau convingerilor filozofice sau apartenenței la sindicate și prelucrarea de date genetice, de date biometrice pentru identificarea unică a unei persoane fizice, de date privind sănătatea sau de date privind viața sexuală sau orientarea sexuală, condamnările penale și infracțiunile ale unei persoane fizice;

c) unei monitorizări sistematice pe scară largă a unei zone accesibile publicului.

(3) Evaluarea conține cel puțin:

a) o descriere sistematică a operațiunilor de prelucrare preconizate și a scopurilor prelucrării, inclusiv, după caz, interesul legitim urmărit de operator;

b) o evaluare a necesității și proporționalității operațiunilor de prelucrare în legătură cu aceste scopuri;

c) o evaluare a riscurilor pentru drepturile și libertățile subiecților de date menționate la alin. (1), în special, originea (sursa), natura, gradul specific de probabilitate a materializării riscului ridicat și gravitatea acestui risc. Rezultatul evaluării se ia în considerare la stabilirea măsurilor adecvate care trebuie luate pentru a demonstra că prelucrarea datelor cu caracter personal respectă prezenta lege;

d) măsurile de prevenire a riscurilor, inclusiv garanțiile, măsurile de securitate și mecanismele menite să asigure protecția datelor cu caracter personal și să demonstreze conformitatea cu dispozițiile prezentei legi, luând în considerare drepturile și interesele legitime ale subiecților de date și ale altor persoane interesate.

(4) Operatorul solicită, acolo unde este cazul, avizul subiecților de date sau al reprezentanților acestora privind prelucrarea preconizată, fără a aduce atingere protecției intereselor comerciale sau publice ori securității operațiunilor de prelucrare.

(5) Atunci când prelucrarea în temeiul articolului 5 alineatul (5) litera b) sau d) are un temei juridic prevăzut de actele normative în vigoare, iar dreptul respectiv reglementează operațiunea de prelucrare specifică sau setul de operațiuni specifice în cauză și deja s-a efectuat o evaluare a impactului asupra protecției datelor ca parte a unei evaluări a impactului general în contextul adoptării respectivului temei juridic, alineatele (1)-(3) nu se aplică, dacă actele normative nu prevăd altfel.

(6) Acolo unde este necesar, operatorul efectuează o analiză pentru a evalua dacă prelucrarea are loc în conformitate cu evaluarea impactului asupra protecției datelor, cel puțin atunci când are loc o modificare a riscului reprezentat de operațiunile de prelucrare.

Articolul 24 Consultarea prealabilă

(1) Operatorul consultă Centrul înainte de prelucrare atunci când evaluarea impactului asupra protecției datelor prevăzută la articolul 23 indică faptul că prelucrarea ar genera un risc ridicat, iar operatorul consideră că riscul nu poate fi atenuat prin mijloace rezonabile sub aspectul tehnologiilor disponibile și al costurilor implementării.

(2) Atunci când consideră că prelucrarea prevăzută la alineatul (1) ar încălca prezenta lege, în special atunci când riscul nu a fost identificat sau atenuat într-o măsură suficientă de către operator, Centrul oferă consiliere în scris operatorului și, după caz, persoanei împuternicite de operator, în cel mult opt săptămâni de la primirea cererii de consultare, și își poate utiliza oricare dintre competențele menționate la articolul 20. Această perioadă poate fi prelungită cu șase săptămâni, ținându-se seama de complexitatea prelucrării prevăzute. Centrul informează operatorul și, după caz, persoana împuternicită de operator, în termen de o lună de la primirea cererii, cu privire la orice astfel de prelungire, prezentând detaliat și specific motivele întârzierii. Aceste perioade pot fi suspendate până când Centrul nu a obținut informațiile pe care le-a solicitat în scopul consultării.

(3) Atunci când consultă Centrul în conformitate cu alineatul (1), operatorul îi furnizează acestuia:

- a) dacă este cazul, responsabilitățile respective ale operatorului/lor și ale persoanelor împuternicite de operator implicate în activitățile de prelucrare, în special pentru prelucrarea în cadrul unui grup de întreprinderi;
- b) scopurile și mijloacele prelucrării preconizate;
- c) măsurile și garanțiile prevăzute pentru protecția drepturilor și libertăților subiecților de date, în conformitate cu prezenta lege;
- d) dacă este cazul, datele de contact ale responsabilului cu protecția datelor;
- e) evaluarea impactului asupra protecției datelor prevăzută la articolul 23;
- f) orice alte informații relevante și necesare solicitate suplimentar de Centru.

Articolul 25 Desemnarea responsabilului cu protecția datelor

Operatorul și persoana împuternicită de operator desemnează un responsabil cu protecția datelor ori de câte ori:

- a) prelucrarea este efectuată de o autoritate sau o instituție publică, cu excepția instanțelor care acționează în exercițiul funcției lor jurisdicționale;
- b) activitățile principale ale operatorului sau ale persoanei împuternicite de operator constau în operațiuni de prelucrare care, prin natura, domeniul de aplicare și/sau scopurile lor, necesită o monitorizare periodică și sistematică a subiecților de date pe scară largă, sau
- c) activitățile principale ale operatorului sau ale persoanei împuternicite de operator constau în prelucrarea pe scară largă a unor categorii speciale de date.

(2) Un grup de întreprinderi poate numi un responsabil cu protecția datelor unic, cu condiția ca responsabilul cu protecția datelor să fie ușor accesibil din fiecare întreprindere.

(3) În cazul în care operatorul sau persoana împuternicită de operator este o autoritate publică sau o instituție publică, poate fi desemnat un responsabil cu protecția datelor unic pentru mai multe dintre aceste autorități sau instituții, luând în considerare structura organizatorică și dimensiunea acestora.

(4) Responsabilul cu protecția datelor este desemnat pe baza calităților profesionale și, în special, a cunoștințelor de specialitate în dreptul și practicile din domeniul protecției datelor, precum și pe baza capacității de a îndeplini sarcinile prevăzute la articolul 25².

(5) Responsabilul cu protecția datelor poate fi un membru al personalului operatorului sau persoanei împuternicite de operator sau poate să își îndeplinească sarcinile în baza unui contract de servicii.

(6) Operatorul sau persoana împuternicită de operator publică datele de contact ale responsabilului cu protecția datelor și le comunică Centrului.

(7) În alte cazuri decât cele menționate la alineatul (1), operatorul sau persoana împuternicită de operator ori asociațiile și alte instituții care reprezintă categorii de operatori sau de persoane împuternicite de operatori pot desemna sau, acolo unde actele normative în vigoare solicită acest lucru, desemnează un responsabil cu protecția datelor. Responsabilul cu

protecția datelor poate să acționeze în favoarea unor astfel de asociații și alte organisme care reprezintă operatori sau persoane împuternicite de operatori.”

6. Legea se completează cu art. 25¹ și 25² care vor avea următorul cuprins:

„Articolul 25¹ Funcția responsabilului cu protecția datelor

(1) Operatorul și persoana împuternicită de operator se asigură că responsabilul cu protecția datelor este implicat în mod corespunzător și în timp util în toate aspectele legate de protecția datelor cu caracter personal.

(2) Operatorul și persoana împuternicită de operator sprijină responsabilul cu protecția datelor în îndeplinirea sarcinilor menționate la articolul 25², asigurându-i resursele necesare pentru executarea acestor sarcini, precum și accesarea datelor cu caracter personal și a operațiunilor de prelucrare, și pentru menținerea cunoștințelor sale de specialitate.

(3) Operatorul și persoana împuternicită de operator se asigură că responsabilul cu protecția datelor nu primește niciun fel de instrucțiuni în ceea ce privește îndeplinirea acestor sarcini. Acesta nu este demis sau sancționat de către operator sau de persoana împuternicită de operator pentru îndeplinirea sarcinilor sale. Responsabilul cu protecția datelor răspunde direct în fața celui mai înalt nivel al conducerii operatorului sau persoanei împuternicite de operator.

(4) Subiecții de date pot contacta responsabilul cu protecția datelor cu privire la toate chestiunile legate de prelucrarea datelor lor și la exercitarea drepturilor lor în temeiul prezentei legi.

(5) Responsabilul cu protecția datelor are obligația de a respecta secretul sau confidențialitatea în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor sale, în conformitate cu actele normative.

(6) Responsabilul cu protecția datelor poate îndeplini și alte sarcini și atribuții. Operatorul sau persoana împuternicită de operator se asigură că niciuna dintre aceste sarcini și atribuții nu generează un conflict de interese.

Articolul 25² Sarcinile responsabilului cu protecția datelor

(1) Responsabilul cu protecția datelor are cel puțin următoarele sarcini:

a) informarea și consilierea operatorului, sau a persoanei împuternicite de operator, precum și a angajaților care se ocupă de prelucrare cu privire la obligațiile care le revin în temeiul prezentei legi și altor acte normative;

b) monitorizarea respectării prezentei legi sau altor acte normative referitoare la protecția datelor și a politicilor operatorului sau ale persoanei împuternicite de operator în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal, inclusiv alocarea responsabilităților și acțiunile de sensibilizare și de formare a personalului implicat în operațiunile de prelucrare, precum și auditurile aferente;

c) furnizarea de consiliere la cerere în ceea ce privește evaluarea impactului asupra protecției datelor și monitorizarea funcționării acesteia;

d) cooperarea cu Centrul;

e) asumarea rolului de punct de contact pentru Centru privind aspectele legate de prelucrare, inclusiv consultarea prealabilă, precum și, dacă este cazul, consultarea cu privire la orice altă chestiune.

(2) În îndeplinirea sarcinilor sale, responsabilul cu protecția datelor ține seama în mod corespunzător de riscul asociat operațiunilor de prelucrare, luând în considerare natura, domeniul de aplicare, contextul și scopurile prelucrării.”

7. Articolul 32 va avea următorul cuprins:

„Articolul 32. Transmiterea transfrontalieră și libera circulație a datelor cu caracter personal

(1) Prezentul articol se aplică în cazul transmiterii către un alt stat a datelor cu caracter personal care fac obiectul prelucrării.

(2) Având în vedere că Spațiul Economic al Uniunii Europene asigură un nivel de protecție a datelor cel puțin egal cu cel oferit de legislația Republicii Moldova, transmiterea datelor cu caracter personal către statele membre se permite și se va realiza ținând cont de principiul liberei circulației a datelor.

(3) În alte situații decât cele prevăzute la alin. (2) din prezentul articol, Centru aprobă prin decizie lista statelor care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor luând în considerație: tratatele internaționale în materie de protecția datelor cu caracter personal la care fac parte, existența și compatibilitatea legislației privind protecția datelor, competențele și cooperarea cu organul de supraveghere a prelucrării datelor dar și alte aspecte importante privind regimul juridic al protecției datelor cu caracter personal.

(4) Transmiterea datelor cu caracter personal către statele care nu asigură un nivel adecvat de protecție poate avea loc:

a) atunci când prelucrarea are loc în temeiul unui acord sau tratat semnat între Republica Moldova și țara de destinație;

b) cu consimțământul subiectului datelor cu caracter personal;

c) în cazul necesității de a încheia ori executa un acord sau contract între subiectul datelor cu caracter personal și operator ori între operator și o persoană terță în interesul subiectului datelor cu caracter personal;

d) dacă aceasta este necesară pentru a proteja viața, integritatea fizică sau sănătatea subiectului datelor cu caracter personal;

e) dacă sunt urmărite scopuri jurnalistice, artistice, științifice, literare sau de arhivare în interes public.

f) către alte companii sau organizații din același grup cu operatorul de date.”

Art. XVII. –Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr.160/2011 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.170-175, art. 494), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Articolul 6 se completează cu alineatele (2³) și (2⁴) cu următorul cuprins:

„(2³) În toate cazurile actul permisiv și duplicatul acestuia se eliberează obligatoriu în formă electronică, la adresa electronică a solicitantului dacă aceasta este indicată, cu respectarea, după caz, a rigorilor stabilite de lege cu privire la documentul electronic. În situațiile când eliberarea originalului actului permisiv pe purtător de hârtie este cerută de solicitant sau impusă expres de legea care reglementează regimul juridic al actului permisiv respectiv sau de un tratat/acord internațional, pe lângă emiterea actului pe purtător de hârtie se va elibera și un exemplar în format electronic sau, după caz, o confirmare oficială în format electronic despre faptul emiterii actului permisiv.

(2⁴) Autoritatea emitentă nu poate solicita confirmarea recepționării actului permisiv prin semnătură olografă în borderoul sau registrul autorității fie prin orice tip de document pe purtător de hârtie în cazul în care nu s-a cerut sau nu s-a impus de lege eliberarea pe hârtie a actului permisiv.”

2. punctul 73 din anexa nr. 1 se exclude.

Art. XVIII. - Articolul 34 din **Legea privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98/2012** (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.160-164, art.537) cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Ministerele și alte autorități administrative centrale sunt obligate să dețină și utilizeze semnătura electronică, să utilizeze mijloacele de comunicare electronice, dacă sunt disponibile și funcționale, în desfășurarea procedurii administrative, în procesul de comunicare cu persoanele vizate și procesul de prestări servicii din competența autorităților în cauză. Documentele și actele cu caracter individual se emit obligatoriu în format electronic, exemplare pe purtător de hârtie se emit doar la solicitarea persoanei vizate, cu scop de arhivare sau dacă prevederile legii o impun. Dosarele administrative se formează prioritar în variantă electronică.”

Art. XIX. – Articolul 15 din **Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr.303/2013** (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.60-65, art.123) cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Operatorii sunt obligați să utilizeze mijloacele de comunicare electronice disponibile și funcționale, în raport cu consumatorii și persoanele care solicită să devină consumatori, în procesul de comunicare, soluționare a petițiilor, negociere, încheiere, executare, modificare și încetare a contractelor. Operatorii nu au dreptul să refuze sau să nu dea curs cererilor, petițiilor și adresărilor din motiv că au fost transmise în formă electronică, dacă acestea întrunesc cerințele prevăzute de legislația ce reglementează documentele electronice.”

Art. XX. - **Legea privind semnătura electronică și documentul electronic nr.91/2014** (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.174-177, art.397) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2, după noțiunea „*prestator de servicii de certificare*” se completează cu noțiunea „*prestator de servicii de înregistrare*” cu următorul cuprins:

„*prestator de servicii de înregistrare* - persoană ce prestează servicii de verificare a identității solicitantului și înregistrare a cererii de certificare a cheii publice la prestatorul de servicii de certificare.”

2. Articolul 4 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Semnăturile electronice emise în baza certificatelor calificate a prestatorilor din afara Republicii Moldova, se califică drept semnături avansate calificate, cu valoare juridică similară celor prevăzute de prezenta lege, în virtutea prevederilor din alineatul (3) art.6 sau în urma recunoașterii corespunzătoare a certificatului cheii publice eliberat de către un prestator de servicii de certificare cu domiciliul sau cu sediul într-un alt stat.”

3. Articolul 6

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) O semnătură electronică considerată calificată, în sensul prevederilor legislației Uniunii Europene, bazată pe un certificat calificat eliberat de un stat membru al Uniunii Europene, are aceiași valoare juridică ca și semnătura electronică avansată calificată creată conform prevederilor prezentei legi.”

4. La articolul 11, alineatul (1) litera b) textul „semnarea documentelor electronice” se substituie cu textul „semnarea documentelor electronice de către persoanele juridice de drept public”

5. Articolul 13 se completează cu alineatul (13) cu următorul cuprins:

„(13) Documente și înscrisuri în format electronic pe care nu s-a aplicat semnătura electronică sau copiile scanate în format electronic ale documentelor oficiale emise pe purtător de hîrtie se utilizează liber în raporturi publice și private în cazul acordului prealabil între părți, în măsura în care actele normative nu impun expres aplicarea semnăturii sau respectarea cerințelor pentru documentul electronic în sensul prezentei legi.”

6. Articolul 29, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Cererea de certificare a cheii publice se înregistrează la prestatorul de servicii de certificare în formă electronică semnată cu semnătură electronică și/sau în formă de document pe suport de hîrtie cu semnătura olografă. Cererea de certificare a cheii publice se semnează de către solicitantul semnăturii electronice sau de către prestatorul de servicii de înregistrare. În cazul semnării de către prestatorul de servicii de înregistrare, acesta asigură verificarea identității solicitantului conform procedurii coordonate cu prestatorul de servicii de certificare.”

7. Articolul 43 alineatul (2), se exclude.

Art. XXI. - Legea privind achizițiile publice nr.131/2015 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.424-429, art.666) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 16 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Accesul la SIA „RSAP” pentru operatori este liber și nediscriminatoriu. Înregistrarea și încheierea acordului de utilizare a SIA „RSAP” se efectuează prin mijloace electronice de comunicare cu aplicarea semnăturii electronice, cu excepția cazurilor cînd operatorii solicită semnarea acordului cu semnătură olografă.”

2. La articolul 33 alineatul (7), litera c) se abrogă.

3. Articolul 45 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Dosarul achiziției publice se întocmește în mod prioritar în format electronic. Copiile electronice ale documentelor depuse inițial pe purtător de hîrtie se autentifică cu semnătura electronică a autorității contractante.”

4. Articolul 65 se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) La prezentarea ofertei prin mijloacele electronice de comunicare, operatorul economic include și transmite documentele sau copiile în format electronic ale documentelor existente pe hîrtie fără aplicarea semnăturii electronice în măsura în care actele normative nu stabilesc altfel. Ulterior, la solicitarea autorității contractante, operatorul este obligat să prezinte originalul documentelor în cauză.”

Art. XXII. – Articolul 63 din Legea cu privire la energia electrică nr.107/2016 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.193-203, art.413) cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Furnizorii sunt obligați să utilizeze mijloacele de comunicare electronice disponibile și funcționale, în raport cu consumatori și persoanele care solicită să devină consumatori, în procesul de comunicare, soluționare a petițiilor, negociere, încheiere, executare, modificare și încetare a contractelor. Furnizorii nu au dreptul să refuze sau să nu dea curs cererilor, petițiilor și adresărilor din motiv că au fost transmise în formă electronică, dacă acestea întrunesc cerințele prevăzute de legislația ce reglementează documentele electronice.”

Art. XXIII. – Legea cu privire la gazele naturale nr.108/2016 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.193-203, art.413) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 15 alineatul (4) textul „numai după ce a obținut acordul scris al consumatorului final sau al terțului, cu excepțiile prevăzute la art. 7 și 8 din prezenta lege sau în alte situații stabilite în Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal” se substituie cu textul „, în condițiile legislației privind informația cu accesibilitate limitată”.

2. Articolul 80 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Furnizorii sunt obligați să utilizeze mijloacele de comunicare electronice disponibile și funcționale, în raport cu consumatori și persoanele care solicită să devină consumatori, în procesul de comunicare, soluționare a petițiilor, negociere, încheiere, executare, modificare și încetare a contractelor. Furnizorii nu au dreptul să refuze sau să nu dea curs cererilor, petițiilor și adresărilor din motiv că au fost transmise în formă electronică, dacă acestea întrunesc cerințele prevăzute de legislația ce reglementează documentele electronice.”

Art. XXIV. - Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 58-66 art. 133), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5 alineatul (2) lit. a) la final se completează cu textul „Verificarea datelor cu caracter personal prezentate de către beneficiar se efectuează în temeiul obligației legale prevăzute de prezenta lege.”;

2. Articolul 36:

la aliniatul (4), textul „Serviciul poate transmite transfrontalier date cu caracter personal, în condițiile prevăzute la art. 32 aliniatul (7) și aliniatul. (9) lit. e) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în adresa țărilor (jurisdicțiilor) care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.” se exclude.

aliniatul (6), va avea următorul cuprins „Instituțiile raportoare care realizează măsurile de precauție în conformitate cu prezenta lege, sau după caz deținătorii sistemelor informaționale de stat utilizate, țin evidența accesărilor efectuate, pe o perioadă nu mai mică de 2 ani din momentul expirării limitărilor drepturilor subiecților de date, conform următoarelor criterii: data accesării, scopul și temeiul legal invocat, categoriile de date accesate, termenul de restricționare.”.

Art. XXV. – Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 295-308, art. 452):

1. La articolul 5 aliniatul (2), textul „și supravegheată de comun acord cu Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal” se exclude;

2. La articolul 6:

aliniatul (10), la final se completează cu textul „și măsurilor necesare în corespundere cu legislația din domeniul protecției datelor cu caracter personal”;

aliniatul (11) lit. c) se exclude.

aliniatul (13), se abrogă.

3. La articolul 6,

aliniatul (11) lit. b) va avea următorul cuprins „verifică scopul și temeiul legal declarat de participant pentru accesarea setului de date solicitat”

aliniatul (13) se exclude.

4. La articolul 7, aliniatul (2) se completează cu o nouă literă, după cum urmează „a)¹ verifică existența scopului și temeiului legal asupra setului de date care urmează a fi consumat;”

5. La articolul 11:

aliniatul (2) textul „doar cu autorizarea prealabilă de către autoritatea competentă și de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal pentru setul de date solicitat” se substituie cu textul „în condițiile legislației privind protecția datelor cu caracter personal”;

la aliniatul (3), textul „și Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal” se exclude;

6. La articolul 12, aliniatul (5), textul „de comun acord cu Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal” se exclude.

Art. XXVI. - Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art.466), se modifică după cum urmează:

1. Articolul 28:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Procedura administrativă se realizează într-un mod simplu, adecvat, rapid, eficient și corespunzător scopului. Realizarea procedurii administrative prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare este obligatorie în toate cazurile când aceste mijloace pot fi aplicate, cu excepția cazurilor când legea stabilește altfel.”

la alineatul (2) după cuvintele „în scris” se completează cu textul „în formă electronică sau pe hîrtie”.

2. Articolul 46:

la alineatul (1) cuvintele „în procură” se substituie cu textul în procură sau împuternicire de reprezentare în baza semnăturii electronice și cuvîntul „procurii” se substituie cu textul „procurii sau împuternicirii în baza semnăturii electronice”

la alineatul (2) cuvîntul „procura” se substituie cu textul „procura sau împuternicirea în baza semnăturii electronice”.

3. La articolul 49, alineatul (1), litera (c) cuvîntul „procurii” se substituie cu textul „procurii/împuternicirii”.

4. Articolul 75, alineatul (4) după textul „de documentul confirmativ al reprezentantului legal” se completează cu textul „de împuternicirea de reprezentare în baza semnăturii electronice”.

5. La articolul 82, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Dacă procedura administrativă trebuie realizată în scris conform art.28 sau se realizează în scris, autoritatea publică întocmește, odată cu inițierea procedurii, un dosar, electronic sau pe hârtie, care va conține toate documentele și înscrisurile ce se referă la procedura în cauză. Dosarul electronic conține copii scanate ale documentelor pe hârtie, autenticitatea cărora este confirmată prin semnătura electronică aplicată de persoana responsabilă din cadrul autorității publice, documente electronice, orice înscrisuri și informații relevante expuse în format electronic.”

6. La articolul 83, alineatul (5) se completează la final cu o frază, cu următorul cuprins: „Copiile în format electronic sunt gratuite.”

7. Articolul 97, alineatul (3) se completează cu litera (d), cu următorul cuprins:

„d) notificare prin poștă electronică sau mijloace electronice de comunicare dedicate.”

8. La articolul 98 alineatul (2) cuvântul „procură” se substituie cu textul „procură sau împuternicire în baza semnăturii electronice”.

9. La articolul 108 alineatul (1), litera (c) cuvântul „procurii” se substituie cu textul „procurii sau împuternicirii în baza semnăturii electronice”.

10. Legea se completează cu articolul 110¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 110¹**. Notificarea prin mijloace electronice de comunicare

(1) Notificarea prin poștă electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic cu aplicarea semnăturii electronice a autorității publice. Notificarea prin poștă electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată în prealabil de persoana notificată sau această adresă poate fi identificată din surse oficiale. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.

(2) În cazul în care autoritatea publică anexează la notificarea prin poștă electronică și actul de recunoaștere a recepționării, care la rîndul său este semnat electronic de persoana notificată și remis în schimb la adresa electronică a autorității publice, notificarea în cauză este echivalentă cu notificarea prin act de recunoaștere a recepționării.

(3) Notificarea prin intermediul sistemelor informaționale dedicate sau altor mijloace de comunicare electronică care permit confirmarea recepționării notificării este echivalentă cu notificarea prin poștă convențională cu scrisoare recomandată. Confirmarea recepției notificării emisă în mod automatizat de sistemul informațional sau alt mijloc de comunicare electronică dedicat, probează notificarea.”

11. La articolul 119, alineatul (2) se completează la final cu o frază, cu următorul cuprins: „Actul administrativ scris, poate fi emis electronic sau pe hârtie.”

12. La articolul 120, alineatul (1) litera (i) va avea următorul cuprins:

„i) semnătura olografă a colaboratorului autorității publice care a emis actul administrativ sau semnătura electronică a autorității care a emis actul administrativ.”

13. La articolul 121, alineatul (1) cuvântul „Semnarea” se substituie cu textul „Semnarea, olografă sau electronică,”

14. La articolul 129, alineatul (1) se completează la final cu o frază, cu următorul cuprins: „Actul administrativ individual transmis prin mijloace electronice de comunicare se consideră comunicat în o zi lucrătoare.”

15. La articolul 154, alineatul (2) se completează la final cu o frază, cu următorul cuprins: „Contractul scris poate fi în formă electronică sau pe hârtie.”

16. La articolul 164, alineatul (1) cuvintele „în scris” se substituie cu textul „în scris, în formă de document electronic sau pe hârtie,”.

Art. XXVII.

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(3) În termen de 60 de zile din momentul intrării în vigoare a prezentei legi, Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal se lichidează, prin distrugerea documentelor și informațiilor stocate pe suport de hârtie și ștergerea ireversibilă a informațiilor stocate în format electronic. Responsabil de realizarea acestei proceduri este Centru.”

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul este elaborat și promovat de Ministerul Economiei și Infrastructurii suportul Consiliului Economic pe lângă Prim ministru și a donatorilor internaționali din domeniul acordării asistenței în dezvoltarea economică.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul este propus în contextul crizei pandemice COVID-19 și a necesității identificării unor noi rezerve de creștere a activității economice și comerciale în Republica Moldova, precum și pentru facilitarea interacțiunii la distanță între Guvern, comunitatea de afaceri și consumatori. Restricțiile și limitările în deplasare, comunicare și interacțiune impuse de pandemia COVID-19 transformă procesele, procedurile și obișnuințele oamenilor și a business-ului.

Cea mai mare transformare are loc în domeniul IT, comerțului electronic și, în general, transformării tehnologice a proceselor și procedurilor, cu “mutarea” acestora în spațiul virtual. Se atestă un salt al utilizării instrumentelor și a procedurilor electronice (cum ar fi, de exemplu, semnătura electronică), precum și înlocuirea evenimentelor și întâlnirilor tradiționale cu cele online.

Propunerile actuale sunt dezvoltate în contextul „Foi de parcurs pentru impulsarea procesului de digitizare a economiei naționale și dezvoltare a comerțului electronic”, aprobată de Ministerul Economiei și Infrastructurii la 27 iulie 2020, în care se prevede:

- 1) La pct. 5 acțiunea de ”Analiza constrângerilor și inițierea măsurilor pentru facilitarea implementării serviciilor de înregistrare la distanță a afacerilor, inclusiv a modificărilor în statutul de înregistrare și de lichidare a afacerilor”. Acțiunea este condiționată de faptul că înregistrarea afacerilor și simplificarea procedurilor conexe cu acest serviciu sunt cruciale în dezvoltarea mediului de afaceri și atragerea investițiilor străine. Există un potențial enorm și o necesitate stringentă de digitizare deplină în acest sens, în special accentuată de criza pandemică.
- 2) La pct.6 acțiunea de „elaborarea măsurilor de excludere a procedurii implicite de eliberare a deciziilor, certificatelor, extraselor, actelor permise pe suport de hârtie, în rezultatul prestării serviciilor publice administrative”. Autoritățile publice au toate resursele tehnologice și suport legal pentru eliberarea actelor permise și deciziilor rezultate din prestarea serviciilor publice administrative doar în format electronic, care pot fi accesate oricând și de oricine, iar solicitarea acestora pe suport pe hârtie ar fi justificat doar în anumite cazuri, când acestea ar putea fi solicitate de instituții străine. Mai mult ca atât, această practică, aplicată pe perioada de carantină pandemică, a reprezentat o constrângere pentru comunitatea de afaceri.
- 3) La pct. 9 acțiunea ” Elaborarea și promovarea amendamentelor la legislația privind protecția datelor cu caracter personal”. Anumite norme din Legea 133/2011 sunt apreciate ca depășite și nu se mai aplică în statele membre UE, fiind înlocuite prin Regulamentul (UE) 2016/679 (GDPR). Necesitatea digitalizării mai multor procese și dezvoltarea comerțului electronic este stringentă. Prin urmare, este imperativ de operat modificări urgente la cadrul legal existent în vederea excluderii blocajelor în dezvoltarea afacerilor, care nu există în cadrul legal UE nou (GDPR).
- 4) La pct.4.1. acțiunea ”Identificarea măsurilor de identificare la distanță, alternative utilizării semnăturii electronice avansate calificate și de promovare a acceptării și utilizării semnăturilor electronice (simple, avansate necalificate sau avansate calificate) pentru autentificarea și interacțiunea la distanță”, inclusiv în contextul raporturilor de muncă. Astfel, deși documentele semnate cu semnătura electronică avansată calificată au valoare juridică ca și documente pe suport de hârtie, semnate cu semnătura olografă, în marea majoritate a raporturilor de muncă (excepție constituie munca la distanță), nu se acceptă astfel de document, fiind cerută prezența

fizică, identificarea persoanei la fața locului și perfectarea documentelor doar în formă scrisă cu aplicarea doar a semnăturii olografe. Astfel nu este valorificat potențialul enorm de eficientizare a interacțiunilor dintre angajatori și (potențiali) salariați, iar în contextul pandemiei, aceasta poate duce și la constrângeri serioase pentru activitatea de întreprinzător.

În urma examinării practicilor actuale și a prevederilor cadrului legislativ se constată mai multe aspecte fundamentale în privința circulației documentelor în format electronic:

- Cu toate că de mai mulți ani în Moldova este reglementat documentul electronic și semnătura electronică, fiind acestea echivalente cu documentul pe hârtie și semnătura olografă, în prezent trebuie să constatăm că documentul electronic este utilizat foarte puțin. Continuă să persiste practici în care autoritățile nu acceptă documente electronice, nu operează cu dosare electronice și nu emit documente și acte în format de documente electronice, cu toate că marea majoritatea dețin semnături electronice și mijloace de comunicare electronică corespunzătoare. Dezvoltarea tehnologică în prezent permite în mod destul de accesibil nu doar utilizarea pe larg a documentelor electronice dar și întâietatea acestora în raport cu cele pe hârtie.
- Procesul de înregistrare de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali rămâne a fi unul tradițional și standard, depășit de timp, care implică interacțiunea directă și personală între reprezentanții business-ului și reprezentanții Departamentelor înregistrare și licențiere a unităților de drept din cadrul Agenției Servicii Publice, dar și cu alte autorități și instituții în acest scop.
- Chiar și soluțiile actuale disponibile solicitanților (cum ar fi, de exemplu, solicitarea extrasului din Registrul de Stat online) implică o vizită la Agenția Servicii Publice în scopul ridicării extrasului pe suport de hârtie, iar posibilitatea emiterii unui extras în forma electronică semnat cu semnătura electronică nefiind, în genere, prevăzută de către legislația Republicii Moldova.
- Mare parte din fluxul de documente în cadrul autorităților publice și între autorități nu este digitalizat. Pentru a garanta ca autoritățile și instituțiile publice să emită acte și documente primordial în format electronic, este necesar ca marea parte a fluxului de documente să fie digitalizat. Pentru atingerea acestui scop se impune ca autoritatea în cauză să recepționeze (la maxim posibil) în format electronic cereri și documente, să opereze pe intern cu documente în format electronic precum și în raport cu alte autorități/instituții implicate în proces, și, nu în ultimul rând să lucreze cu dosare electronice și arhivă electronică.
- În aceste scopuri se impune amplificarea utilizării semnăturii electronice între autorități și instituții publice, pe de altă parte facilitarea obținerii și utilizării semnăturii electronice de către persoane fizice și juridice de drept privat.
- Implicit este important de a delimita mai clar documentele care pot circula doar cu semnătură electronică de documentele în format electronic care nu necesită această semnătură (copii scanate ale documentelor oficiale, orice alte documente/formulare care nu necesită semnătură olografă sau pot fi semnate ulterior, etc.), cu scopul ca ultimele să fie utilizate pe scară cât mai largă.
- În raport cu cadrul legislativ existent este important nu doar de a completa legile orizontale cu prevederi în privința documentelor în format electronic și regimul acestora, dar și de a depista și elimina prevederi care constrâng autoritățile să folosească doar documente pe purtător de hârtie, doar modalități tradiționale de comunicare (ex. poșta convențională) și nu admit utilizarea unei varietăți mai mari de căi de comunicare.
- În Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, la capitolul noțiunii de consimțământ și a obligației de înregistrare și autorizare în calitate de operatori de date, este stabilit un regim juridic excesiv de protecție, simulând în mare parte regimul juridic al informației atribuite la secret de stat. Astfel, în interpretarea și practica Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, consimțământul scris era/este interpretată exclusiv ca fiind cel oferit olograf iar consimțământul electronic, este cel care este oferit prin semnătura electronică (cu certificat calificat sau calificat avansat). Prin urmare, este imperativ de operat modificări la cadrul legal existent și în special:
 - a) Adaptarea noțiunii de consimțământ și expunerea acestuia în conformitate cu noțiunea stabilită de Regulamentul General privind Protecția Datelor (GDPR);
 - b) Excluderea notificării privind înregistrarea și autorizarea în calitate de operator de date cu caracter personal, în conformitate cu Regulamentul General privind Protecția Datelor cu Caracter

Personal care este exclusă dacă nu interzică în toate cele 28 de țări ale Uniunii Europene din 25 mai 2018.

- Raporturile fizice limitate între angajatori și salariați în perioada pandemiei, a demonstrat caracterul rigid al normelor Codului muncii și imposibilitatea angajatorilor de a adapta raporturile de muncă cu salariații într-un mod flexibil și rapid. Necesitatea respectării unui șir de formalități pentru încheierea, modificarea și/sau finalizarea raporturilor de muncă, în condițiile actuale poartă risc sporit pentru sănătatea angajatorilor și salariaților. Același risc îl generează informarea/aducerea la cunoștință salariatului a informațiilor ce îl vizează "sub semnătură". Aceste riscuri de sănătate, precum și costurile aferente deplasărilor angajatorilor/salariaților pot fi diminuate odată ce este posibilă utilizarea semnăturii electronice, iar confirmarea recepționării informației poate fi făcută prin orice metode, nu doar "sub semnătura" olografă.

Proiectul are obiectivul de revizuire a modului de reglementare a proceselor de interacțiune existente în cadrul legislativ orizontal actual, cu mutarea accentelor de la interacțiunile tradiționale (pe hîrtie) la cele prin mijloace de comunicare electronică și, corespunzător, valorificarea la maxim a rezultatelor actuale ale dezvoltării tehnologice.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

În realizarea acțiunilor nr.4.1, nr.5 și nr.6 din Foaia de parcurs pentru impulsarea procesului de digitizare a economiei naționale și dezvoltare a comerțului electronic, proiectul nu are scopul armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Însă poate fi remarcat că în partea ce ține de legislația din domeniul:

- implementării serviciilor de înregistrare la distanță a afacerilor, inclusiv a modificărilor în statutul de înregistrare și de lichidare a afacerilor, a fost consultată legislația și practica țărilor europene, inclusiv și a României.
- documentului electronic și semnăturii electronice se propun prevederi care au menirea facilitării circulației documentelor electronice în spațiu comun cu Uniunea Europeană prin recunoașterea, în virtutea legii, a prestatorilor de servicii de certificare notificați Comisiei Europene și incluși în lista sistemelor de identificare electronică publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

În ceea ce ține de realizarea acțiunii nr.9 din Foaia de parcurs, modificările propuse prin proiect corespund în totalitate prevederile Regulamentului General privind Protecția Datelor (GDPR):

- noțiunea de consimțământ, este expusă expres conform prevederilor art. 4 subpunctul 11 din GDPR;
- propunerea de anulare a procedurii de înregistrare și autorizare în calitate de operator de date cu caracter personal, în totalitate coincide cu raționamentul (89) din GDPR care prescrie că obligații de notificare generală nediferențiată ar trebui să fie abrogate și înlocuite cu proceduri și mecanisme eficiente care să pună accentul, în schimb, pe acele tipuri de operațiuni de prelucrare susceptibile să genereze un risc ridicat pentru drepturile și libertățile persoanelor fizice prin însăși natura lor, prin domeniul lor de aplicare, prin contextul și prin scopurile lor.

Celelalte modificări propuse în cadrul acțiunii nr. 9, au drept scop remanierea tehnică a celor prevederi care au fost incluse în legislația de profil eronat, în legătură cu noțiunea de consimțământ și procedura de înregistrare și autorizare în calitate de operator de date cu caracter personal.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată, Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 :

În ceea ce privește cerința de forma a actului de constituire al unei persoane juridice, atât Codul Civil cât și legislația specială (de exemplu, Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere

limitată) prevăd condiția obligatorie de formă pentru un astfel de document, și anume forma autentică. Luând în considerare această cerință, registratorii de stat din cadrul Agenției Servicii Publice au obligația să autentifice actul de constituire, precum și actele adiționale la acesta care conțin modificările aprobate de asociații / acționarii unei persoane juridice.

În contextul dat, activitatea registratorului de stat este asimilată activității notariale reglementate de prevederile Legii nr. 246/2018 privind procedura notarială, procesul de autentificare a actului de constituire fiind guvernat de regulile de întocmire și autentificare a actelor juridice. Astfel, în cadrul procesului de autentificare a actului de constituire, registratorul de stat este obligat să stabilească identitatea participanților la procedura de întocmire a actului notarial (procedura care se face în baza prezentării fizice a actelor de identitate, art. 12 din Legea 246/2018), precum și să asigure semnarea actului notarial de către părți în fața registratorului (art. 15 din Legea 246/2018).

Proiectul propune abrogarea necesității autentificării actului de constituire, împreună cu excluderea competențelor respective din lista competențelor registratorilor de stat. Soluția propusă va exclude necesitatea respectării regulilor notariale în procesul înregistrării de stat a persoanelor juridice și, drept urmare, va activa posibilitatea comunicării între solicitantul serviciilor și Agenția, fără prezenta fizică a solicitantului și cu utilizarea semnăturii și a documentelor electronice.

Adițional, soluția propusă va exclude necesitatea redactării actului de constituire al unei persoane juridice de către registratorul de stat, așa cum se întâmplă la moment. În urma implementării modificărilor propuse, responsabilitatea și răspunderea pentru redactarea actului de constituire va fi “transmisă” solicitanților înregistrării – așa cum și ar trebui să fie în sensul legislației civile și corporative, întrucât, actul de constituire este, de fapt, un contract între fondatorii care trebuie să fie negociat, redactat și semnat de aceștia. În acest caz, registratorul va avea doar responsabilitatea să verifice conținutul actului de constituire prin prisma corespunderii acestuia prevederilor legii. În cazul în care, actul propus spre semnare încalcă careva prevederi legale, registratorul să fie în drept să refuze înregistrarea, indicând punctele ce urmează a fi revizuite.

Legea nr. 220/2007 prevede într-un articol separat (art.8) reguli generale privind modalitatea perfectării și prezentării documentelor pentru înregistrarea de stat. Redacția actuală a art. (8) al. (2) nu este suficient de clară, permisivă și explicativă în privința posibilității depunerii documentelor necesare în formatul electronic. Proiectul propune clarificarea acestui proces, precum și introducerea posibilității comunicării deciziilor luate de organul înregistrării de stat pe calea electronică și/sau pe suport de hârtie, la alegerea solicitantului serviciilor respective. Totodată se impune completarea art.8, pentru a separa cererile de alte documente, copii și acte confirmative, care nu necesită să fie semnate (olograf sau electronic), cu scopul de a facilita circulația acestora.

Totodată se completează art.34 în care se obligă organul înregistrării de stat să elibereze actele prioritare în format electronic

La Codul Muncii al Republicii Moldova nr.154/2003:

Se propune ca angajatorul și salariatul să fie în drept să încheie, să modifice și/sau să înceteze contractul individual de muncă prin schimbul de documente electronice cu utilizarea semnăturii electronice avansate calificate.

Totodată, se propune ca, în toate cazurile în care se prescrie înștiințarea/aducerea la cunoștință a salariatului a unui document/act/fapt, aceasta va avea loc prin orice modalitate care permite confirmarea recepționării, nu doar ” sub semnătură”. Obligatorietatea semnăturii olografe presupune riscuri aferente contactului fizic între persoane. Ca impact aceasta ar reduce nu doar riscurile aferente contactelor fizice pe perioada pandemiei, dar ar reduce și costurile salariatului/angajatorului ce țin de deplasări aferente semnării acestor acte.

La Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2018:

S-a constatat necesitatea de completări pe tot parcursul Codului, odată ce acesta operează în majoritatea cazurilor doar cu noțiuni de poștă convențională, semnătură olografă, document pe hârtie etc. și nu conține specificări în privința semnăturii electronice, documentului electronic, poștei electronice și altui tip de comunicări la distanță (decît poșta convențională). Codul operează cu sintagma de proceduri sau acte „în scris” (opus la acte sau proceduri verbale) care implicit presupun „în scris” pe purtător de hârtie. Regulile de gestionare a dosarelor administrative se referă doar la dosare pe purtător de hârtie (art.82). Procesele de comunicare oficială, citare, notificarea oficială se

efectuează doar prin poștă convențională sau prin documente oficiale prin canale administrative (alte autorități sau canale diplomatice).

În același timp, Codul operează doar cu o singură tip de act de împuternicire (pentru reprezentare) – procura autenticată notarial, deși în legislația din domeniul documentului electronic se reglementează „împuternicirea de reprezentare în baza semnăturii electronice”, ca și alternativă la procura autenticată notarial. Astfel au fost propuse completări și modificări la art. art.28, 46, 49, 75, 82, 83, 97, 98, 108, 119, 120, 121, 129, 154 și 154, la fel Codul a fost completat cu articolul 110¹ în care se reglementează procedura de notificare prin poștă electronică sau prin mijloace de comunicare electronice.

În Legea privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98/2012 și Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006:

S-a inclus obligația autorităților publice centrale și locale de a utiliza semnătura electronică și documentul electronic, de a face uz de mijloacele de comunicare electronică în desfășurarea procedurii administrative, în procesul de comunicare cu persoanele vizate și procesul de prestări servicii din competența autorităților în cauză, precum și a ține dosarele administrative prioritar în variantă electronică.

În Legea cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016, Legea cu privire la gazele naturale nr.108 din 27.05.2016, Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr.303 din 13.12.2013, Legea comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15.11.2007:

Se prevede obligația furnizorilor (în raport cu consumatorii și utilizatorii) de a utiliza mijloace electronice de comunicare dacă sunt disponibile și funcționale, precum și interdicția să refuze sau să nu dea curs cererilor, petițiilor și adresărilor din motiv că au fost transmise în formă electronică, dacă acestea întrunesc cerințele prevăzute de legislația ce reglementează documentele electronice.

În Legea nr. 241/2007 privind comunicațiile electronice:

În contextul excluderii consimțământului subiectului de date cu caracter personal, se propune excluderea noțiunii de consimțământ la prelucrarea datelor cu caracter personal, pentru a restabili sensul juridic univoc a noțiunii de consimțământ prevăzut de Legea nr. 133/2011.

La Legea privind achizițiile publice nr.131/2015:

Se constată că în principiu fluxul de documente electronice în cadrul procesului de achiziții publice este dezvoltat destul de clar în lege și este asigurat prin impunerea utilizării sistemului informațional automatizat Registrul de stat al achizițiilor publice – SIA RSAP (MTender). Pentru a impulsiona complementar utilizarea documentelor în format electronic, se propune de a exclude din art.33 alin.(7) unul din temeiurile care exonerează autoritatea de obligația de a utiliza mijloacele electronice de comunicare, și anume temeiul indicat la lit.(c) – „utilizarea mijloacelor electronice de comunicare ar necesita un echipament de birou specializat care nu este disponibil în general pentru autoritatea contractantă”. Acest temei poate fi invocat în marea majoritate a cazurilor, este unul destul de vag, odată ce nu e clar în primul rînd ce înseamnă „echipament de birou specializat”, precum și nu este clar ce presupune „nu este disponibil în general”.

Complementar se impune, prin modificări la art.45 și 65, prioritatea dosarului achiziției publice în format electronic, precum și se indică posibilitatea operatorului economic de a transmite documente care nu necesită să fie semnate electronic, luînd în calcul și că numărul de semnături electronice care pot fi aplicate (puse la dispoziția persoanei de către prestator) este limitat în dependență de pachetul ales și plata corespunzătoare. Totodată se completează art.16 cu obligația de a acorda accesul la SIA „RSAP” prin semnarea acordurilor corespunzătoare prioritar în formă electronică, odată ce s-a constatat că în prezent, în practică, operatorii trebuie să facă o vizită la Chișinău pentru a semna în mod obligatoriu pe hîrtie contractul de acces.

În Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr.160/2011:

În prezent Legea nr.160/2011 deja este completată cu obligația de a utiliza SIA GEAP în mod exclusiv pentru toate actele permissive din Nomenclator. Totuși, în multe cazuri din practică se cunoaște că solicitantului i se înmînează în final anume copia pe purtător de hîrtie a actului permisiv

care este generată de SIA GEAP, cu solicitarea de a semna în borderou/registru corespunzător care atestă recepționarea actului permisiv de solicitant. Pentru a evita astfel de practici se completează la art.6 cu prevederi care ar pune prioritate anume pe formatul electronic al actelor permissive, cu unele excepții, precum și interdicția de a solicita semnătura olografă de la beneficiarul actului permisiv, dacă acest act a fost solicitat și emis în formă electronică.

În contextul excluderii înregistrării și autorizării în calitate de operator de date cu caracter personal, se propune excluderea CNPDCP din lista autorităților emitente de acte permissive.

În Legea privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91/2014:

Astăzi se impun exigențe foarte riguroase pentru semnătura electronică ca aceasta să fie echivalată cu semnătura olografă și, corespunzător, documentul analog pe purtător de hârtie, ceea ce îngreunează dezvoltarea fluxului de acte/documente în format electronic. În același timp în Legea nr.91/2014 există o incoerență în abordare, pe de o parte legea admite ca părțile să se înțeleagă în privința tipului de semnătură electronică acceptabilă pe documente (la art.13), din altă perspectivă totuși admite echivalența cu semnătura olografă doar a semnăturilor electronice avansate calificate. Totodată, nu este clar dacă se admit în circulație alte semnături avansate calificate decât cele create în baza serviciilor prestate de entitățile acreditate în Moldova, deși cercul de prestatori ar putea fi lărgit cel puțin la nivelul Uniunii Europene. Deci pentru a facilita utilizarea mai pe larg a unei varietăți mai mari de semnături electronice (emise în cadrul național și în cadrul altor state), se prevede la art.4 că sub incidența semnăturii avansate calificate intră nu doar prestatorii acreditați conform cadrului național, dar și cei recunoscuți, conform metodelor prevăzute la art.6. Totodată, complementar se indică în art.6 că prestatorii de servicii de certificare acreditați în cadrul UE, se recunosc automat, în virtutea prevederilor legii, luând în calcul mecanismul de notificare deja existent la nivelul UE, prevăzut la art.9 din Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE.

Complementar, se propune completarea art.13 pentru a face diferențierea între „documentul electronic” și orice alt înscris/document în format electronic, pentru a facilita în raporturile publice și private posibilitatea circulației legale a unor asemenea înscrisuri sau copii, altele decât documentele electronice (pe care este aplicată semnătura electronică). Completarea este propusă în urma constatării realităților existente, când în scopul informării și confirmării unor informații sau existenței unor acte oficiale nu este necesară semnătura electronică și respectarea rigorilor documentului electronic, în sensul Legii nr.91/2014, fiind suficiente doar unele înscrisuri în format electronic sau unele copii simple scanate ale documentelor oficiale.

În contextul excluderii consimțământului subiectului de date cu caracter personal, se propune excluderea viciilor de reglementare privitor la utilizarea consimțământului la prelucrarea datelor în calitate de unic temei legal.

În Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998:

În domeniul înregistrării bunurilor imobile, Legea actuală prevede existența dosarului cadastral electronic, care este constituit în baza documentelor în format electronic cu aplicare semnăturii electronice a registratorului. Totuși, legea nu admite circulația totală a documentelor electronice, se prevede doar scenariul prin care documentele se prezintă pe hârtie, pe care registratorul le scanează, semnează electronic și le include într-un dosar cadastral electronic, și nu este luat în calcul scenariul în care titularii de drepturi sau solicitanții transmit prin mijloace electronice cererea și documentele corespunzătoare. Astfel formarea și gestionarea cu dosare cadastrale electronice este la moment strâns legată de documentele pe hârtie, ceea ce în practică face ca dosarul electronic să nu poată fi real utilizat și să nu fie prioritar. Pentru a putea dezvolta fluxul de documente electronice în acest domeniu, este important de stabilit prioritatea dosarului electronic și de admis expres toate posibilitățile de comunicare și schimb de documente, în special prin mijloace electronice de comunicare. În acest scop au fost operate modificări și completări la art. 20, 26, 29, 36.

În Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24.10.2008:

Cu scopul de a contracara și preveni practicile autorităților și instituțiilor publice de neacceptare a documentelor electronice și situațiilor în care nu se dă curs la cererile și petițiilor care parvin în formă

de document electronic, precum și a asigura utilizarea mijloacelor electronice de comunicare care sunt la dispoziția autorității dar și neonorarea obligației de a emite acte în format electronic, se completează Codul cu un articol suplimentar - articolul 313⁷ - excesul de putere în cazul formatului electronic al documentelor. Se propune ca fapta contravențională să fie constată și examinată de colaboratorii de poliție (art.400).

În contextul excluderii înregistrării și autorizării în calitate de operator de date cu caracter personal, se propune racordarea prevederilor ce impun răspunderea contravențională la modificările și completările incluse.

În Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal:

Având în vedere că noțiunea de consimțământ la prelucrarea datelor cu caracter personal era condiționată de caracterul scris (în interpretarea CNPDCP doar olograf) sau electronic conform cerințelor documentului electronic (aplicarea semnăturii electronice avansate sau avansate calificate), acest temei legal era aplicat eronat și asimilat prin suprapunere altor temeuri legale prevăzute de art. 5 alin. (5) din Legea nr. 133/2011 precum: contractul sau acțiunile necesare a fi realizate înainte de încheiere a contractului (antecontractul) dar și a interesului legitim al operatorului de date care rezultă din obligația legală sau din alte drepturi. Conținutul eronat al definiției, a generat aplicarea preponderentă doar a acestui temei legal fără a se ține cont de alte temeuri legale prevăzute de legea cadru, în mai multe cazuri, fiind introdusă expres în conținutul altor acte normative, necesitatea obținerii consimțământului, chiar dacă el nu este valabil sau nu corespunde cu celelalte valențe regăsite la definirea acestuia precum: consimțământul trebuie să fie liber, expres și necondiționat. Prin proiect se propune:

- Substituirea cuprinsului consimțământului actual cu forma prevăzută de art. 4 pct. 11 din GDPR, conform căruia, consimțământul la prelucrarea datelor cu caracter personal va reprezenta orice manifestare de voință liberă, specifică, informată și lipsită de ambiguitate a subiectului de date prin care acesta acceptă, printr-o declarație sau printr-o acțiune fără echivoc, ca datele cu caracter personal care-l privesc să fie prelucrate. Astfel, arealul formei de consimțământ se va extinde în afara criteriilor de formă: scrisă sau electronică, similar cu criteriile prevăzute de Codul civil față de actul juridic. Totodată, caracteristica consimțământului fiind completată cu cerința de conținut de a fi: liber, specific, informat și lipsit de ambiguitate.
- Anularea procedurii de notificare care presupune înregistrarea și autorizarea în calitate de operator de date cu caracter personal, reieșind din numeroasele disfuncționalități tehnice, vicii de procedură, cadrul juridic învechit și desuet. Anularea notificării, vine să fie înlocuită cu alte instrumente moderne, proporționale și adecvate regăsite în aquis-ul european, cum ar fi:
 - a) Efectuarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal, procedură care se realizează pe intern de către operatorul de date, având la bază numite criterii specifice de formă și conținut, care creionează situațiile în care urmează a fi realizată. Mai mult, această evaluare, se va efectua de sine stătător de către operatorul de date, bazându-se pe liniile directorii și suportul care va fi oferit de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, gratuit, prin mijloace ne-invazive care vor exclude procesul administrativ anevoios realizată în prezent prin notificarea și autorizarea în calitate de operator de date.
 - b) Instituirea procedurii de consultare prealabilă, are drept scop substituirea procedurii de înregistrarea/autorizare cu procedura de consultare. Beneficiul major al acestei proceduri este că CNPDCP va fi obligat, pe cazuri concrete sesizate de către solicitanți, să vină cu recomandări și consiliere scrisă, specifică, într-un limbaj ușor de înțeles, privind modul de punerea în aplicare a cerințelor de protecție a datelor cu caracter personal. Și în cazul dat, procedura va fi gratuită, fiind stabilit un termen limită în care CNPDCP va oferi poziția pe caz.
 - c) Enunțarea clară a sarcinilor și responsabilităților persoanei responsabile cu protecția datelor cu caracter personal. Aceste sarcini și responsabilități corespund în totalitate cu aquis-ul european privind protecția datelor cu caracter personal, ceea ce va permite accesarea pieței serviciilor Uniunii Europene în domeniul comerțului inclusiv cel electronic, dar și cel al serviciilor TIC. Includerea acestor normativități, va ajusta acele vicii de reglementare care se relevă în prezent.
 - d) Includerea principiului liberei circulației a datelor cu caracter personal către Spațiului Economic European, dar și altor țări în raport cu care CNPDCP va stabili că asigură un nivel

adekvat de protecția datelor. Simplificarea cerințelor privitor la transferul transfrontalier dar și în special excluderii autorizării acestor operațiuni de către CNPDCP, va facilita utilizarea instrumentelor moderne de lucru la distanță cu informația.

În Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale:

În contextul excluderii consimțământului subiectului de date cu caracter personal, se propune transmiterea/dezvăluirea informațiilor despre consum și facturile achitate să poate fi realizată ținându-se cont de legislația care reglementează informația cu accesibilitate limitată, care se referă nu doar la Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal dar și prevederile Codului civil referitor la secretul comercial, prevederile Codului de procedură penală referitor la confidențialitatea urmăririi penale, prevederile Legii cu privire la secretul de stat în cazul datelor de consum și facturile achitate care au fost parafate ca fiind secret de stat etc.

În Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit:

În contextul excluderii consimțământului subiectului de date, se propune excluderea necesității obținerii consimțământului subiectului de date în procedura de formare a istoriei creditare, or, aplicarea criteriului de consimțământ este viciată și denaturează esența Legii nr. 133/2011, care prevede alte temeiuri legale de prelucrare a datelor care sunt opozabile speței precum: existența unui contract la care subiectul datelor face parte (formarea istoriei creditare nu poate avea loc în afara existenței unei creanțe care este formalizată prin contract și nu consimțământul la prelucrarea datelor) iar accesarea și utilizarea datelor din istoria creditară are la bază interesul legitim al operatorului (al entității care verifică istoria creditară a unui anumit subiect de drept, pentru a putea stabili riscurile în ceea ce privește creditele neperformante, inclusiv evitarea restricțiilor și incompatibilităților legate de măsurile de precauție privind identificarea beneficiarului efectiv și a persoanelor expuse politic, în conformitate cu legislația din domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului).

În Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002:

În contextul excluderii consimțământului subiectului de date, se propune adaptarea conținutului normei ce se referă la „prezumția de consimțământ” care îngustează nejustificat aplicabilitatea regimul juridic al temeiurilor legale prevăzut de Legea nr. 133/2011, or, prin prezenta normă, legiuitorul formalizează ingerința justificată în viața privată doar din perspectiva consimțământului tacit, inclusiv, modul de retragere a acestuia, însă în mod inerent, așa cum rezultă expres din art. 5 din Legea nr. 133/2011 dar și din art. 6 din GDPR, consimțământul la prelucrarea datelor este doar unul dintre temeiurile legale care stă la baza unei prelucrări de date, în acest sens, norma propusă aduce în concordanță prevederile legii cadru privind protecția datelor cu caracter personal, care va permite coroborarea corespunzătoare a acestor principii de drept la conținutul altor legi organice precum: Legea privind protecția datelor cu caracter personal și Legea cu privire la libertatea de exprimare.

În Legea nr. 1069/200 cu privire la informatică:

În contextul excluderii consimțământului subiectului de date, se propune excluderea noțiunii de date cu caracter personal și datelor nominative, pentru a reduce riscul de interpretare și a restabili sensul univoc al acestor definiții, în situațiile în care se necesită catalogarea subiectului de drept și a obiectului normei materiale aplicabile atunci când se stabilește temeiul legal la prelucrarea datelor cu caracter personal.

În Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului:

În contextul excluderii consimțământului subiectului de date, se propune completarea cu textul specific care va exclude viciul de interpretare asupra pretinsului fapt al necesității colectării consimțământului subiectului de date pentru acțiunile de verificare a autenticității și veridicității datelor beneficiarilor efectivi, inclusiv prin intermediul resurselor informaționale de stat, or prelucrarea are loc în temeiul legii și nu în bază de consimțământ.

În contextul excluderii înregistrării și autorizării în calitate de operator de date, se propune, sub aspect tehnic, excluderea normelor de trimitere la Legea nr. 133/2011, care se referă la înregistrarea și autorizarea în calitate de operator de date cu caracter personal, inclusiv la aspectul transferului

transfrontalier, cu oferirea criteriilor de bază de responsabilitate în cazul prelucrării datelor cu caracter personal în scopurile specifice, în special: modul de ținere a evidenței restricțiilor și procedura de repunere în drepturile restrânse ale subiecților de date.

În Legea nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului:

În contextul excluderii consimțământului subiectului de date, se propune delimitarea expresă a consimțământului pentru intervenția medicală și a consimțământului pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, care adesea, erau confundate.

În contextul excluderii înregistrării și autorizării în calitate de operator de date, se propune racordarea temeiurilor legale prevăzute de prezenta lege la temeiurile Legale prevăzute de Legea nr. 133/2011, care se referă la dezvăluirea categoriei speciale a datelor cu caracter personal, or, dezvăluirea prin transmitere poate avea loc nu doar în bază de consimțământ dar și în conformitate cu celelalte temeiuri legale: contract (de asigurări în medicină), obligație legală (procedură oficială), interes legitim (litigii în instanța de judecată etc.).

În Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate:

În contextul excluderii înregistrării și autorizării în calitate de operator de date, se propune excluderea competențelor CNPDCP privind autorizarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal prin intermediul platformei de interoperabilitate și substituirea acestor competențe cu procedura de consultare prealabilă și realizarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal.

În Legea nr. 182/2008 cu privire la aprobarea Regulamentului Centrului pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal structurii, personalului-limită și a modului de finanțare a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal:

În contextul excluderii înregistrării și autorizării în calitate de operator de date, se propune excluderea competenței CNPDCP de a examina notificări și de a emite decizii de autorizare și înregistrarea asupra prelucrării datelor cu caracter personal.

În Legea nr. Legii nr. 284/2004 privind comerțul electronic:

În contextul excluderii înregistrării și autorizării în calitate de operator de date, se propune excluderea necesității afișării numărului de înregistrare în calitate de operator de date cu caracter personal.

5. Fundamentarea economico-financiară

Luând în calcul că marea majoritate a autorităților și instituțiilor publice deja sunt în posesia semnăturilor electronice, obligația prevăzută în proiect de a utiliza aceste semnături și de a circula pe larg documentele emise în format electronic, precum și cea de a pune în aplicare mijloacele de comunicare electronică disponibile nu presupune cheltuieli suplimentare din bugetul public național.

Autoritățile și instituțiile care pînă în prezent nu au implementat procesele de comunicare prin mijloace electronice, vor fi obligate să depună un efort suplimentar pentru a accelera procesul de implementare a documentului electronic și digitalizarea proceselor interne, în limita resurselor financiare disponibile.

Totodată proiectul de lege, în partea ce ține de datele cu caracter personal, vine să amelioreze povara bugetară suportată în legătură cu:

- ținerea Registrului de evidență al operatorilor de date cu caracter personal (suport hardware și software) – prin lichidarea acestuia;
- reeșalonarea resursei administrative ale Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal sub aspect al sarcinilor și atribuțiilor Direcției responsabile de ținerea Registrului de evidență al operatorilor de date cu caracter personal.

Totodată, se așteaptă că în urma aprobării proiectului costurile legate de înregistrarea de stat a

persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, precum și costurile angajatorilor/salariaților ce țin de semnarea olografă a documentelor aferente raporturilor de muncă, se vor reduce pentru solicitanții serviciilor respective.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul nu presupune modificarea altor acte legislative în mod complementar. Totuși, Guvernul va trebui să ajusteze actele sale normative, care vin să pună în aplicare legile propuse pentru modificare în cadrul proiectului, precum și autoritățile/instituțiile publice își vor ajusta documentele procedurale interne (instrucțiunile) pentru a se racorda la prevederile proiectului în cauză.

Se propune, prin excepție de la prevederile generale din Legea nr.100/2017, ca prezenta lege să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial, luând în calcul situația pandemică, restricțiile de comunicare și interacțiune și necesitatea stringentă de a facilita interacțiunea cât mai eficientă între autorități/instituții publice și persoane. În același timp, proiectul de lege nu vine cu modificări radicale și complexe care ar necesita timp pentru studiere și aplicare, fiind de fapt reiterate și implementate prevederile existente în legislația care reglementează documentul electronic și semnătura electronică.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

-

8. Constatările expertizei anticorupție

-

9. Constatările expertizei de compatibilitate

-

10. Constatările expertizei juridice

-

11. Constatările altor expertize

-

APROBAT

*Vicepreședinte al Consiliului Economic de pe lângă Prim-Ministru,**Ministru al Economiei și Infrastructurii***Serghei RAILEAN**

data 27 iulie 2020

FOAIE DE PARCURS

pentru impulsionarea procesului de digitizare a economiei naționale și dezvoltare a comerțului electronic

În contextul crizei pandemice COVID2019 și a necesității identificării unor noi rezerve de creștere a activității economice și comerciale pentru producătorii de bunuri și furnizorii de servicii din Republica Moldova, precum și pentru facilitarea interacțiunii la distanță între Guvern, comunitatea de afaceri și consumatori, Ministerul Economiei și Infrastructurii a efectuat o analiză a constrângerilor imediate și a identificat măsurile stimulatorii stringente, ce au drept **scop impulsionarea procesului de digitizare a economiei naționale și dezvoltarea comerțului electronic**.

Astfel, se constată câteva blocuri de probleme, pentru depășirea cărora se cer acțiuni imediate și mobilizarea, atât a eforturilor Guvernului, cât și ale sectorului privat și ale partenerilor de dezvoltare:

1. Nivel de informare scăzut în mediul întreprinderilor mici și mijlocii, despre oportunitățile oferite de comerțul on-line pentru accesarea directă și rapidă a consumatorilor de bunuri și servicii, respectiv – un nivel scăzut de investiții în această ramură a economiei;
2. Constrângeri și insuficiență de informare privind metodele de interacțiune la distanță Guvern/Business/Consumatori;
3. Proceduri vamale și fiscale mult prea complexe și descurajatorii pentru promovarea eComerțului și eExporturilor;
4. Competiție lentă și insuficiență de oferte pentru serviciile de procesare a plăților online, în special pe dimensiunea eExporturi;
5. Piață subdezvoltată de curierat și nivel scăzut de utilizare a oportunităților oferite de sectorul poștal – atât pentru comerțul intern, cât și pentru comerțul internațional.

Mediul de afaceri din țară este afectat de pe urma limitărilor impuse pe perioada crizei pandemice, dar și se confruntă cu deficiențe în accesarea clienților și partenerilor săi prin rețelele tradiționale existente de distribuție. În aceste condiții, posibilitățile de a atinge noi cote de vânzări prin intermediul Internetului, magazinelor on-line și platformelor on-line dedicate, obțin o importanță deosebită.

Baza legală este suficientă privind desfășurarea comerțului electronic în Republica Moldova, iar cele peste 400 de companii locale, care deja fac uz de instrumentele digitale, au demonstrat pe perioada de criză că au fost cel mai bine adaptate. Îmbunătățirea legislației în domeniu – rămâne a fi în obiectiv și expertiza necesară în acest sens va fi mobilizată.

Comunitatea IT din țară este una foarte competitivă și poate oferi soluțiile tehnologice necesare, peste 80% din produsele și serviciile celor cca. 550 de companii IT rezidente a Moldova IT Park fiind orientate la export - pe cele mai dezvoltate piețe. Utilizatorul final din țară are acces la una din cele mai dezvoltate rețele de comunicații electronice din lume, ca și consumatorii de pe majoritatea piețelor țintă pentru mărfurile și serviciile dezvoltate în Republica Moldova. Consumatorul nostru este familiarizat cu soluțiile digitale și peste 75% din populație folosește Internetul, alfabetizarea digitală este una din cele mai avansate, accesul la rețea este omniprezent - atât la rețele de fibră optică, cât și la Internetul mobil: peste 98% de localitățile din țară au prezență la punct fix de acces la fibră optică și peste 98% este acoperirea localităților cu Internet mobil de înaltă capacitate.

Aceste precondiții trebuie luate rapid în calcul de întreaga societate, pentru a da un nou imbold consumului intern de mărfuri și servicii, dar și pentru promovarea exporturilor prin instrumente digitale.

În scopul prioritizării și structurării acțiunilor sale, precum și în scopul obținerii unor rezultate tangibile și a unui efect economic pozitiv, Ministerul inițiază următoarele acțiuni, ce ar stimula interacțiunea digitală Guvern-Business (G2B), Business-Business (B2B), Business-Consumator (B2C), grupate pe 4 **obiective**:

- 1) **Facilitarea interacțiunii la distanță și promovarea serviciilor digitale pentru mediul de afaceri;**
- 2) **Stimularea utilizării comerțului electronic de către companii și consumatori;**
- 3) **Simplificarea procedurilor vamale la exportul on-line și stimularea serviciilor poștale și de curierat;**
- 4) **Promovarea și atragerea în țară a platformelor naționale și internaționale de comerț electronic**

Nr.	Acțiuni	Sub-acțiuni	Termeni de realizare	Parteneri de implementare	Argumentare și note de progres
Obiectiv 1. Facilitarea interacțiunii la distanță și promovarea serviciilor digitale pentru mediul de afaceri					
1.	Analiza constrângerilor și elaborarea unui set de măsuri pentru asigurarea acceptării necondiționate de către autoritățile publice,	Organizarea ședințelor cu partenerii de implementare în vederea identificării constrângerilor	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Cancelaria de stat	Deși documentele semnate cu semnătura electronică avansată calificată au valoare juridică ca și documente pe suport de hârtie, semnate cu semnătura olografă, conform dispozițiilor art.5 alin.(2), art.13 alin.(1), (4) și

	persoanele juridice de drept public și privat, persoanele fizice, a documentelor și semnăturilor electronice, în conformitate cu prevederile Legii nr.91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic	1.2. Elaborarea măsurilor și validarea acestora	Septembrie 2020	Agenția de Guvernare Electronică Autoritățile administrației publice Persoanele juridice de drept public și privat	(5) și art.14 din Legea nr.91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, se atestă în interacțiunea dintre autoritățile publice și persoanele fizice și juridice, precum și dintre persoanele juridice, situați, când nu se acceptă documentul semnat electronic, fiind cerută prezența fizică și perfectarea documentelor doar cu aplicarea semnăturii olografe. Astfel, nu este valorificat potențial enorm de eficientizare a interacțiunilor cu statul și dintre persoane juridice, iar în contextul unor crize de genul celei pandemic, aceasta poate duce la constrângeri serioase pentru activitatea de întreprinzător.
		1.3. Asigurarea promovării la avizare de către CS a proiectului de lege elaborat de către SIS, care transpune Regulamentul eIDAS al UE (servicii de încredere pe piața unică) și abrogarea Legii nr.91/2014	Noiembrie 2020		
2.	Stimularea conectării la Serviciul guvernamental de plăți MPay a tuturor prestatorilor de servicii publice administrative	2.1. Organizarea ședinței cu AGE în vederea discutării constrângerilor existente	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Agenția de Guvernare Electronică Autoritățile administrației publice	Hotărârea de Guvern nr. 280 din 24.04.2013 a obligat autoritățile publice centrale subordonate Guvernului să înceapă utilizarea Serviciul MPay până la data de 1 decembrie 2018. Cu toate acestea, multe servicii încă nu au fost conectate la MPay. Adicional, multe servicii ale altor autorități nu au fost conectate, deși Hotărârea de Guvern încurajează acest lucru.
		2.2. Analiza executării de către toate entitățile prestatoare de servicii publice a recomandărilor din raportul Curții de Conturi privind utilizarea Serviciului MPay	Septembrie 2020		
3.	Facilitarea implementării soluțiilor de achitare MPay prin serviciile de internet banking pentru persoanele juridice	3.1. Organizarea ședinței comune cu AGE, BNM, Asociația băncilor pentru discutarea constrângerilor normative și promovarea soluțiilor	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Agenția de Guvernare Electronică Ministerul Finanțelor Sectorul bancar Banca Națională a Moldovei Tekwill	Deși au fost dezvoltate mai multe servicii electronice pentru antreprenori, inclusiv posibilitatea de a solicita acte permissive prin intermediul unui ghișeu unic electronic, antreprenorii nu au posibilitatea să achite taxele pentru acte permissive prin intermediul serviciului de internet banking. Astfel, nu este valorificat suficient potențialul de optimizare a interacțiunii G2B
		3.2. Examinarea posibilităților de integrare a serviciilor fintech alternative cu MPay	August 2020		

4.	Analiza măsurilor de identificare la distanță a persoanelor, alternative utilizării semnăturii electronice avansate calificate, pentru interacțiunea, care nu implică risc sporit, dintre persoanele fizice și persoanele juridice cu instituțiile statului, operatorii de telefonie mobilă, inclusiv în scopul obținerii semnăturii mobile, precum și în scopul interacțiunii cu băncile, prestatorii de servicii de plată nebancari (la stabilirea relațiilor de prestare a serviciilor de plată), alți agenți economici. Promovarea acceptării și utilizării semnăturilor electronice (simple, avansate necalificate sau avansate calificate) pentru autentificare și interacțiune la distanță	4.1. Identificarea măsurilor de identificare la distanță, alternative utilizării semnăturii electronice avansate calificate și de promovare a acceptării și utilizării semnăturilor electronice (simple, avansate necalificate sau avansate calificate) pentru autentificarea și interacțiunea la distanță	August 2020	Serviciul de Informații și Securitate Agenția de Guvernare Electronică Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor Banca Națională a Moldovei Autoritățile administrației publice Prestatorii de servicii de plată ATIC Alte părți interesate	Deși documentele semnate cu semnătura electronică avansată calificată au valoare juridică ca și documente pe suport de hârtie, semnate cu semnătura olografă, conform dispozițiilor art.5 alin.(2), art.13 alin.(1), (4) și (5) și art.14 din Legea nr.91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, în anumite cazuri de interacțiuni dintre autoritățile publice și persoanele fizice și juridice, precum și dintre persoanele juridice, nu se acceptă astfel de document, fiind cerută prezența fizică, identificarea persoanei la fața locului și perfectarea documentelor doar în formă scrisă cu aplicarea doar a semnăturii olografe. Astfel nu este valorificat potențial enorm de eficientizare a interacțiunilor cu statul și dintre persoane juridice, iar în contextul pandemiei, aceasta poate duce și la constrângeri serioase pentru activitatea de întreprinzător
		4.2. Promovarea la avizare a proiectului de lege elaborat de către SIS care transpune Regulamentul eIDAS al UE (servicii de încredere pe piața unică) și abrogarea Legii nr.91/2014	Noiembrie 2020		
5.	Analiza constrângerilor și inițierea măsurilor pentru facilitarea implementării serviciilor de înregistrare la distanță a afacerilor, inclusiv a modificărilor în statutul de înregistrare și de lichidare a afacerilor	5.1. Organizarea ședinței comune cu ASP în vederea identificării constrângerilor și implementării soluțiilor	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Agenția Servicii Publice Agenția Guvernare Electronică	Înregistrarea afacerilor și simplificarea procedurilor conexe cu acest serviciu sunt cruciale în dezvoltarea mediului de afaceri și atragerea investițiilor străine. Există un potențial enorm și o necesitate stringentă de digitizare deplină în acest sens, în special accentuată de criza pandemică
		5.2. Elaborarea propunerilor privind modificarea cadrului normativ (Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali)	Octombrie 2020		

6.	Elaborarea măsurilor de excludere a procedurii implicite de eliberare a deciziilor, certificatelor, extraselor, actelor permissive pe suport de hârtie, în rezultatul prestării serviciilor publice administrative	6.1. Identificarea în comun cu AGE a prevederilor normative relevante și elaborarea proiectului de modificare	Septembrie 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Agenția de Guvernare Electronică Agenția Servicii Publice	Autoritățile publice au toate resursele tehnologice și suport legal pentru eliberarea actelor permissive și deciziilor rezultate din prestarea serviciilor publice administrative doar în format electronic, care pot fi accesate oricând și de oricine, iar solicitarea acestora pe suport pe hârtie ar fi justificat doar în anumite cazuri, când acestea ar putea fi solicitate de instituții străine. Mai mult ca atât, această practică, aplicată pe perioada de carantină pandemică, a reprezentat o constrângere pentru comunitatea de afaceri.
7.	Evaluarea respectării cadrului normativ privind excluderea obligativității aplicării ștampilei umede pe documente și întreprinderea măsurilor ce se impun	7.1. Evaluarea cadrului normativ relevant	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Ministerul Justiției	Obligativitatea aplicării ștampilelor de către persoanele juridice a fost exclusă în anul 2016. Cu toate acestea, pe alocuri, în relațiile cu instituțiile publice și alte persoane juridice, se solicită aplicarea ștampilei, ceea ce creează impedimente majore
		7.2. Modificarea cadrului normativ relevant pentru excluderea mențiunii „pentru ștampilă” (situații financiare, rapoarte de specialitate ș.a.)	Octombrie 2020		
8.	Lansarea unor acțiuni de recunoaștere și garantare de către prestatorul de servicii de certificare acreditat în RM, a certificatelor semnăturilor electronice avansate calificate, eliberate de prestatorii de servicii de încredere calificați din țările UE, în conformitate cu prevederile art.6 lit. b) din Legea nr.91/2014	8.1. Identificarea măsurilor necesare de recunoaștere a certificatelor semnăturilor electronice avansate calificate, eliberate de prestatorii de servicii de încredere calificați din țările UE. Lansarea de către STISC a negocierilor directe cu prestatori de servicii de certificare din UE	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Serviciul de Informații și Securitate I.P. STISC Alți prestatorii de servicii de certificare acreditați	Garantarea de către prestatorii de servicii de certificare, acreditat în RM, a certificatelor emise în UE ar crea un potențial enorm de atragere a investițiilor din spațiu EU în Moldova și ar reduce din constrângerile investitorilor străini ce deja operează în RM. În același timp, acest proces ar fi facilitat de armonizarea legislației interne cu Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului, din 23 iulie 2014, privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE
		8.2. Participarea SIS și STISC în proiectul pilot EU4Digital privind recunoașterea certificatelor eliberate în țările EaP cu extindere ulterioară asupra țărilor UE	Semestrial		

9.	Elaborarea și promovarea amendamentelor la legislația privind protecția datelor cu caracter personal	9.1. Ședință de lucru cu MJ, CNPDCP în vederea discutării constrângerilor și oportunității de promovare a proiectului de lege	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Ministerul Justiției Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Asociațiile oamenilor de afaceri	Anumite norme din Legea 133/2011 sunt apreciate ca depășite și nu se mai aplică în statele membre UE, fiind înlocuite prin Regulamentul (UE) 2016/679 (GDPR). Regulamentul respectiv urmează să fie transpus în legislația națională. Procesul acesta ar putea dura o perioadă mai lungă de timp, fiind unul foarte complex și contestat de părțile vizate, iar intrarea în vigoare va lua și mai mult timp. Între timp, necesitatea digitalizării mai multor procese și dezvoltarea comerțului electronic este stringentă. Prin urmare, este imperativ de operat modificări urgente la cadrul legal existent în vederea excluderii blocajelor în dezvoltarea afacerilor, care nu există în cadrul legal UE nou (GDPR) și în special: - modificarea definiției consimțământului subiecților datelor cu caracter personal ca fiind orice manifestare de voință liberă, specifică, informată și lipsită de ambiguitate a subiectului de date personale prin care acesta acceptă, printr-o declarație sau printr-o acțiune fără echivoc, ca datele personale care îl privesc să fie prelucrate, - excluderea obligativității generale și nediferențiate a notificării prelucrării datelor cu caracter personal autorităților (CNPDCP), după cum prevede GDPR.
		9.2. Înaintarea propunerilor de amendamente legislative, în vederea eliminării constrângerilor din procesul digitalizării afacerilor și în mod special – de desfășurare a comerțului electronic	Septembrie 2020		
	Obiectiv 2. Stimularea utilizării comerțului electronic de către companii și consumatori				
10.	Susținerea digitalizării IMM prin oferirea suportului informațional, consultativ și financiar, primordial - pe sectoarele strategice și cu potențial sporit de eExport	10.1. Implementarea de către ODIMM a Programului de digitalizare a IMM-urilor (acțiuni de vizibilitate și promovare, instruire antreprenorială, suport financiar)	Pe durata programului	Ministerul Economiei și Infrastructurii ODIMM Moldova IT Park	ODIMM dezvoltă un Program de digitizare a IMM-urilor, care cuprinde o serie de acțiuni primordiale în acest sens. O serie de companii rezidente a Moldova IT Park și-au prezentat deja disponibilitatea de a veni cu instruiți și suport pentru IMM-uri, alte inițiative similare

		10.2. Facilitarea de către ODIMM a interacțiunii IMM-urilor cu Moldova IT park	Pe durata programului		sunt derulate pe baze private sau în cadrul unor proiecte. Accentul urmează a fi pus pe soluții tehnologice și suport oferit de companii IT din țară.
11.	Dezvoltarea unei platforme online de facilitare a cooperărilor de afaceri	11.1. Inițierea unui dialog cu partenerii externi ai RM de suport pentru crearea unei platforme digitale naționale pentru producătorii autohtoni de bunuri și servicii	Decembrie 2021	Ministerul Economiei și Infrastructurii ODIMM	Promovarea online este foarte accesibilă, însă în avalanșa de oferte, mulți producători locali rămân neobservați. Acest instrument ar trebui să integreze și să readreseze solicitările la magazinele virtuale ale producătorilor locali. Totodată, pentru producătorii mici, care nu pot întreține magazine online private, platforma ar trebui pe viitor să le ofere soluții intermediare de comercializare a produselor și serviciilor. Obiectivul major ar fi un produs informatic bine recunoscut și cu brand-ing de țară. Crearea funcționalităților de promovare a ofertelor destinate pentru doamne, tineri, persoane în vârstă, grupuri dezavantajate, inclusiv prin antreprenorialul social.
		11.2. Elaborarea conceptului Platformei web	Decembrie 2021		
		11.3. Contractarea serviciilor de elaborare a platformei web	Decembrie 2021		
		11.4. Lansarea Platformei web	Decembrie 2021		
12.	Elaborarea materialelor informaționale și a unui modul de instruire on-line privind digitalizarea IMM	12.1. Realizarea unei analize a necesităților IMM privind suportul informațional necesar dezvoltării afacerii pe online, a produselor și serviciilor IT de care ar avea nevoie	Septembrie 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii ODIMM Moldova IT Park Tekwill	Lipsa unui tablou clar și sistematizat despre pașii necesar de întreprins pentru a digitaliza vânzările, descurajează antreprenorii. Mai mult ca atât, instruirile realizate de ODIMM pentru IMM-uri, sunt incomplete în situația de astăzi, fără un modul privind comerțul on-line. Dezvoltarea Academiei Virtuale a Antreprenorilor (AVA) - o platformă necesară pentru antreprenori în vederea accesului și dezvoltării capacităților antreprenoriale la distanță
		12.2. Elaborarea modului de instruire și colaborarea cu Tekwill - module de instruire	Septembrie 2020		
		12.3. Lansarea de către ODIMM a modului de instruire	Octombrie 2020		
13.	Fortificarea protecției consumatorului în contextul comerțului electronic	13.1. Îmbunătățirea cadrului normativ privind comerțul electronic în vederea protecției consumatorului	Octombrie 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Agenția pentru Protecția Consumatorului și	Ridicarea gradului de informare a consumatorilor, dar și protecția drepturilor lor este o acțiune inedită, la care este nevoie de implicarea întregii comunități. Lansarea unor acțiuni de sensibilizare și informare a consumatorilor/utilizatorilor serviciilor de plată pentru ridicarea gradului de

		13.2. Realizarea de către APCSP a campaniei de informare „e-Comerțul tău”	Semestrial	Supravegherea Pieței	Încredere în tranzacțiile online/serviciile de plată electronice, specificul e-comerțului, drepturile și obligațiile vânzătorilor și cumpărătorilor/utilizatorilor serviciilor de plată, metode de protecție și mecanisme de suport online și off-line pentru tranzacțiile electronice. Întreprinderea acțiunilor de sensibilizare ajustate pentru tineri, persoane în etate, persoane dezavantajate privind avantajele economiei digitale și posibilităților de auto angajare și inițiere afacerilor în acest domeniu.
14.	Crearea instrumentelor financiare de susținere și a mecanismelor de promovare a inovației digitale și a startup-urilor tehnologice pe diferite verticale ale economiei naționale	14.1. Finalizarea avizării, definitivarea și promovarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.77/2016	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Moldova IT Park ODIMM Tekwill	Crearea și implementarea unui Fond de susținere și a mecanismelor de promovare a inovației digitale și a startup-urilor tehnologice este o componentă indispensabilă a ecosistemului digital din țările dezvoltate. Republica Moldova are deja implementate numeroase elemente necesare în acest sens, iar evoluția sectorului IT din ultimii 3 ani o demonstrează cu succes. Pentru a obține acel efect multiplicator necesar, tehnologiile avansate trebuie susținute să fie acceptate în diverse verticale economice și să contribuie la creșterea eficienței economice.
		14.2. Elaborarea proiectului HG pentru aprobarea Regulamentului Fondului de susținere a inovației digitale și startup-urilor tehnologice	Octombrie 2020		
15.	Elaborarea unor măsuri de stimulare fiscală a comerțului electronic și estimarea impactului bugetar al acestora	15.1. Analiza experienței internaționale și elaborarea măsurilor de politică fiscală, cu estimarea impactului acestora	Septembrie 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Ministerul Finanțelor Serviciul Fiscal de Stat Banca Națională a Moldovei	Trecerea la comerțul electronic implică costuri considerabile pentru agenții economici. În același timp, ponderea comerțului electronic în totalul comerțului este infimă. Prin urmare, stimulentele fiscale, astfel precum reducerea TVA în cazul plăților electronice prin internet, nu ar prezenta riscuri majore pentru veniturile bugetare, dar ar putea contribui serios la legalizarea unor segmente întregi de activitate comercială. Dacă direcționate către consumatori, facilitățile ar putea crește considerabil cererea pentru comerț electronic.
		15.2. Organizarea ședinței comune cu MF și SFS, BNM pentru discutarea măsurilor de politică fiscală și integrarea acestora în cadrul normativ	Septembrie 2020		

16.	Efectuarea unei analize privind costurile de elaborare și mentenanță a unui magazin on-line, inclusiv care țin de administrarea fiscală, reglementări de incorporare a serviciilor de plăți, metodele de stabilire a comisioanelor și garanțiilor pentru acestea	16.1 Efectuarea analizei privind compararea costurilor identificate cu cele din alte țări și punerea acestor date la dispoziția părților interesate	Septembrie 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii ODIMM Moldova IT Park ATIC Prestatorii de servicii de plată Banca Națională a Moldovei Ministerul Finanțelor	Informația este vitală pentru antreprenori și le va permite să facă o planificare eficientă, va contribui la educarea unui nou segment de consumatori de aceste servicii și creșterea vânzărilor producătorilor autohtoni.
		16.2. Elaborarea măsurilor de accesarea a acestor servicii și reducerii costurilor în acest sens	Septembrie 2020		
17.	Efectuarea unei analize privind constrângerile și costurile pentru persoanele fizice în efectuarea plăților electronice și transferurilor P2P	17.1. Organizarea ședinței de lucru cu partenerii de implementare privind discutarea oportunităților	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Banca Națională a Moldovei Ministerul Finanțelor Asociația Băncilor din Moldova Prestatorii de servicii de plăți	Comisioanele, restricțiile și constrângerile în utilizarea conturilor bancare și efectuarea plăților electronice de către cetățeni, inclusiv în calitate de consumatori, descurajează dezvoltarea plăților electronice și comerțului electronic. Măsurile imediate în acest sens sunt necesare
		17.2. Efectuarea analizei cu propunerea măsurilor de optimizare costurilor	Septembrie 2020		
		17.3. Ajustarea cadrului normativ	Octombrie 2020		
18.	Realizarea unui catalog al furnizorilor locali de soluții IT pentru comerț electronic	18.1. Elaborarea Chestionarului	Iulie 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Moldova IT Park ATIC Tekwill ODIMM	Informația va facilita contactele B2B și va ridica gradul de încredere al potențialilor beneficiari în ofertele de soluții tehnologice
		18.2. Call – rezidenții Moldova IT park în vederea validării soluțiilor	Iulie 2020		
		18.3. Elaborarea Catalogului	Iulie 2020		
		18.4. Actualizarea periodică a Catalogului	Semestrial		
		18.5. Punerea acestor date la dispoziția părților interesate	Semestrial		

19.	Identificarea măsurilor de stimulare a ofertei prestatorilor de servicii de plăți pentru a susține producătorii autohtoni în eforturile de migrare on-line	19.1. Organizarea ședinței de lucru cu BNM și Asociația băncilor în vederea discutării măsurilor de stimulare a ofertei prestatorilor de servicii de plăți	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Prestatorii de servicii de plată (bănci, nebankare) Banca Națională a Moldovei	Există o slabă informare și lipsă de încredere din partea antreprenorilor față de corectitudinea aplicării comisioanelor pentru serviciile de plăți, în special internaționale, percepute pentru tranzacțiile cu cardul - între 2% și 3,5%, la care se adaugă depozitele de asigurare de până la 20%, comisioanele de procesare, taxe de chargeback, taxele lunare și anuale, etc. Explicarea acestor costuri, dar și stimularea competiției pe această piață de servicii de plată va facilita procesul, chiar și în cazul unei piețe mici sau a măsurilor prudențiale exagerate. De asemenea, accesul la elemente de infrastructură necesară, cum ar fi bancomate în fiecare localitate, ar facilita accesul comunităților la noi servicii cashless.
20.	Elaborarea unui număr de modele de afaceri cu comerț electronic și solicitarea ofertelor băncilor pentru prestarea serviciilor de plăți electronice, inclusiv a tuturor comisioanelor și condițiilor aplicate	20.1. Sistematizarea și valorificarea ofertelor băncilor comerciale din RM pentru afaceri de e-comerț	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Banca Națională a Moldovei Asociațiile de business	Condițiile și comisioanele solicitate de băncile din Moldova pentru comerțul electronic sunt considerate exagerate. Cu toate acestea, nu există date agregate și transparente în acest sens. Mai mult ca atât, alte comisioane aplicate persoanelor fizice și juridice pot descuraja considerabil efectuarea plăților electronice. Solicitarea ofertelor pentru astfel de servicii de la bănci și publicarea acestora ar putea avea următoarele beneficii: responsabilizarea băncilor în oferirea unor condiții mai avantajoase pentru astfel de servicii, stimularea competiției dintre bănci, identificarea soluțiilor de reducere a costurilor, precum și a oportunității intervenției statului prin reglementare. (MAIB, Fincombank, Victoriabank și MICB au deja lansate aceste oferte).
		20.2. Elaborarea unui număr de indicatori despre alte costuri ale serviciilor bancare relevante comerțului electronic și promovării plăților electronice	Septembrie 2020		
		20.3. Solicitarea și publicarea datelor colectate de la fiecare bancă	Octombrie 2020		
21.	Identificarea constrângerilor și elaborarea unui set de măsuri pentru facilitarea plăților fără numerar	21.1. Organizarea ședințelor de lucru comune în vederea identificării constrângerilor	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Banca Națională a Moldovei	Ponderea plăților electronice economia Republicii Moldova este relativ mică în comparație cu situația din alte țări dezvoltate. Mai mulți factori cauzează această situație, care se regăsesc de partea atât de partea recipientelor

		21.2. Elaborarea măsurilor și proiectului de modificare a actelor normative	Septembrie 2020 – februarie 2021	Ministerul Finanțelor Agenția de Guvernare Electronică	de plăți, cât și de partea plătitorilor. Plățile electronice, printre alte efecte pozitive, contribuie direct la reducerea ponderii economiei informale și reducerea riscului de răspândire a infecției. MF a elaborat un proiect de modificare a legislației pe partea fiscală, urmează de clarificat stadiul acestuia. Subiectul este abordat în cadrul Consiliului Național de Plăți
22.	Susținerea dezvoltării sistemelor alternative de plăți electronice, încurajarea și consultarea comunității Fintech locale	Analiza ofertelor alternative de plăți, stimularea și valorificarea ofertelor operatorilor de plăți non-bancari (BPay, Tango etc.)	Decembrie 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Banca Națională a Moldovei Agenția de Guvernare Electronică Sectorul bancar și nebankar ATIC, Tekwill	Un sistem alternativ de plăți ar putea fi creat prin reutilizarea infrastructurilor existente: sistemul automatizat de plăți interbancar (SAPI), sistemul informațional a Ministerului Finanțelor și utilizarea Serviciului Guvernamental de Plăți (MPay) și asigurarea unei interacțiuni deschise și echilibrată cu MPAY pentru alți furnizori PSP / eMoney
23.	Analiza oportunității dotării tuturor beneficiarilor de plăți sociale cu carduri bancare și promovarea utilizării plăților electronice de această categorie de persoane, inclusiv automatizarea anumitor plăți, precum achitarea serviciilor comunale on-line	23.1. Ședință de lucru cu parteneri de implementare	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Casa Națională de Asigurări Sociale Banca Națională a Moldovei Ministerul Finanțelor Poșta Moldovei	Mai multe persoane potențial beneficiare a plăților electronice, nu dispun de conturi bancare și carduri bancare. Încasarea plăților sociale în numerar este costisitoare și consumatoare de timp, atât pentru prestatorii de astfel de servicii, cât și pentru beneficiari. Adicional, acestea prezintă riscuri majore de răspândire a infecției în rândurile celor mai vulnerabile categorii ale populației. În acest sens, răspândirea serviciilor on-line și conturilor bancare ar crea oportunități suplimentare pentru noi grupuri sociale, a căror expunere la riscurile pandemice trebuie redusă
		23.2. Analiza datelor CNAS și propunerea soluțiilor	August 2020		
		23.3. Examinarea posibilităților de stimulare a extinderii elementelor de infrastructură necesară în mediul rural	Martie 2021		
	Obiectiv 3. Simplificarea procedurilor vamale la exportul on-line și stimularea serviciilor poștale și de curierat				
24.	Identificarea constrângerilor și aplicarea măsurilor ce se impun pentru dezvoltarea competiției pe segmentul comunicațiilor poștale și de	24.1. Efectuarea analizei în vederea identificării constrângerilor și promovării măsurilor relevante	Decembrie 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii ANRCETI Operatorii poștali	Tarifele poștale aplicate de agenții poștali alternativi sunt foarte înalte, iar competiția reală pe piața de livrare a trimiterilor poștale internaționale lipsește. De exemplu: DHL pentru un colet de 0.5 kg percepe 1058 lei.

	curierat, ca element indispensabil comerțului electronic și promovare a eExporturilor				Unipost Express - 2299 lei, iar „Poșta Moldovei” – 100 lei (tarif orientat la cost, accesibil și justificat economic, dar slab popularizat și slab utilizat, datorită barierelor vamale existente.
25.	Obținerea de către operatorul poștal național a licenței pentru servicii de monedă electronică, integrarea serviciilor de plată și oferirea de servicii de eWallet antreprenorilor și clienților	25.1. Asigurarea conformării operatorului poștal național cu cerințele BNM, pentru obținerea licenței	Februarie 2021	Ministerul Economiei și Infrastructurii Poșta Moldovei	Va facilita accesul potențialilor comercianți la servicii de plată competitive, ținând cont de faptul, că infrastructura poștală este înalt ramificată, Poșta Moldovei este deja conectat la instrumentele internaționale de plată și poate dezvolta servicii conexe pentru exportatori. Fără a perturba competiția pe această piață, prin măsuri de stimulare și suport, Î.S. Poșta Moldovei, care are statut de operator poștal universal și este parte a sistemului Uniunii Poștale Universale, va fi crescut la nivel de companie lider și ghișeu unic la promovarea eExporturilor
26.	Aprobarea unei declarații vamale cu un set redus de date pentru a fi utilizată în cazul trimiterilor poștale internaționale cu valoarea intrinsecă <_ 1 000 EUR (atât în cazul furnizorului de serviciu poștal universal desemnat ÎS Poșta Moldovei, cât și furnizorilor de servicii poștale deschise concurenței)	26.1. Elaborarea și aprobarea proiectului de ordin privind procesarea electronică a trimiterilor poștale internaționale	Iunie 2021	Ministerul Economiei și Infrastructurii Serviciul Vamal Serviciul Fiscal de Stat Poșta Moldovei Prestatorii de servicii poștale	Se vor elimina duplicarea procedurilor cu CN23 și se vor reduce costurile de administrare, iar oficiile poștale vor deveni mai accesibile pentru agenții economice ce operează cu exporturi online. În prezent, SFS recunoaște doar declarația vamală în detaliu, iar prin declarația poștală CN23 deja se colectează o serie de date esențiale. Armonizarea lor ar oferi agentului economic exportator posibilitatea de economisi timp la completare și de a servi ca bază pentru mai multe operațiuni, inclusiv de a-și restitui TVA la exportul produselor. Este o practică general acceptată și operatorii poștali ce sunt parte la Convenția UPU deja facilitează acest proces

27.	Dezvoltarea SIIV „ASYCUDA World” și integrarea modulelor SI al Poștei Moldove și curierat rapid	27.1.Organizarea ședințelor de lucru cu partenerii de dezvoltare (USAID) privind identificarea surselor de finanțare	Decembrie 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Serviciul Vamal Poșta Moldovei	Upgrade la Asycuda 4.3 este la faza finală de implementare și va oferi posibilitatea persoanei fizice/juridice să completeze personal online declarația unică (poștală/vamală) CN23 pe interfață CDS, eliminând plățile pentru serviciile brokerilor vamali. La moment, sistemul informațional poștal nu este interoperabil cu sistemul informațional vamal (declarațiile poștale și declarațiile vamale se prezintă separat pe suport de hârtie, deși sunt în mare parte comparabile și integrabile on-line). Tergiversarea acestei soluții duce la dublarea mai multor procese la obținerea declarației vamale prealabile și optimizarea proceselor legate de expedierea coletelor.
		27.2. Elaborarea specificațiilor tehnice a modulului	Martie 2021		
		27.3. Integrarea în SIIV „ASYCUDA World” a modulului „ASYPCD-eCN23” (Asycuda Postal Customs Declaration) și interconectarea acestuia cu modulul sistemului informațional al Poștei Moldovei - Customs Declaration System (CDS), pentru a oferi posibilitatea persoanei fizice/juridice să completeze online declarația unică (poștală/vamală) CN23 pe interfață CDS	Septembrie 2021		
		27.4.Integrarea în SIIV „ASYCUDA World” a modulului de declarare destinat furnizorilor de servicii poștale (curieratului rapid) și interconectarea cu sistemele operaționale ale acestora	Septembrie 2021		
28.	Obținerea statutului de Agent Economic Autorizat pentru simplificări vamale (AEOC) de către Poșta Moldovei și alți operatori interesați	28.1. Depunerea setului de documente de către operatorul poștal în vederea obținerii statutului de agent autorizat.	Martie 2021	Ministerul Economiei și Infrastructurii Poșta Moldovei	Statutul dat va permite operatorilor poștali național să contribuie la simplificarea procedurile vamale pentru potențialii săi clienți, orientați la export on-line la un ghișeu unic – pe teritoriul oficiilor poștale (inclusiv – până la nivel de raion).

29.	Obținerea licenței de Broker Vamal de către ÎS Poșta Moldovei și alți furnizorii de servicii poștale deschise concurenței. Ajustarea actelor normative privind activitatea brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii pentru simplificarea acestor proceduri și facilitarea exporturilor on-line	29.1. Organizarea ședinței de lucru cu partenerii de implementare în vederea identificării pașilor necesari în acest sens	Octombrie 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Ministerul Finanțelor Serviciul Vamal Poșta Moldovei Agenția Servicii Publice	Statutul dat va permite operatorului poștal național să contribuie la simplificarea procedurile vamale pentru potențialii săi clienți, orientați la export on-line la un ghișeu unic – pe teritoriul oficiilor poștale (inclusiv – până la nivel de raion).
		29.2. Elaborarea și promovarea proiectului de ajustare a cadrului normativ privind activitatea brokerilor vamali (după necesitate)	Februarie 2021		
30.	Automatizarea procesării vamale a coletelor în Centrul republican de prelucrare a poștei	30.1. Modernizarea și dotarea corespunzătoare a infrastructurii utilizate la procesarea coletelor, inclusiv operaționalizarea scanerelor vamale	Martie 2021	Ministerul Economiei și Infrastructurii Poșta Moldovei Serviciul Vamal	Infrastructura tehnologică depășită și lipsa automatizării la etapa procesării coletelor, reduce atractivitatea acestui serviciu și descurajează clienții, iar controlul vamal manual și lipsa echipamentelor de scanare la centrele de prelucrare a poștei extind durata de procesare
		30.2. Implementarea și dezvoltarea Sistemelor de evidență a informațiilor despre trimerile poștale internaționale	Septembrie 2021		
31.	Aprobarea cerințelor pentru crearea Zonei de Control Vamal (spații amenajate) al Trimerilor Poștele Internaționale	31.1. Identificate și consultarea cerințelor	Decembrie 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Serviciul Vamal	
		31.2. Elaborarea proiectului HG	Martie 2021		
32.	Eliminarea taxei de 0,1 % pentru procedurile vamale la exportul mărfurilor prin intermediul trimerilor poștale internaționale	32.1. Organizarea ședințelor de lucru în vederea eliminării divergențelor	Septembrie 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Ministerul Finanțelor Serviciul Vamal	
		32.2. Elaborarea și promovarea modificărilor în cadrul normativ (Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal)	Octombrie 2020		

33.	Inițierea unui dialog cu autoritățile vizate pentru reducerea sau eliminarea taxelor locale, pentru operatorii de platforme de comerț electronic	33.1. Organizarea ședințelor de lucru cu APL	Octombrie 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii APL Primăria Municipiului Chișinău	Dezicerea de anumite taxe locale pentru operatorii de platforme de comerț electronic, cel puțin pentru perioada de lansare a afacerii sau maturizare a acesteia, ar stimula noi operatori și ar contribui la scalarea acestui sector economic
		33.2. Analiza oportunității de modificare a legislației	Ianuarie 2021		
34.	Inițierea unui studiu strategic privind dezvoltarea eComerțului în Republica Moldova, atragerea expertizei internaționale și implementarea de bune practici la scară națională în domeniul eComerțului	34.1. Identificarea partenerilor și lansarea Studiului	August 2020	Ministerul Economiei și Infrastructurii Comunitatea partenerilor de dezvoltare și oamenilor de afaceri	Pentru termen mediu și lung, este necesară lansarea unor studii mai profunde și dezvoltarea unui model durabil de politică publică pentru stimularea eComerțului, care s-ar derula în paralel cu pachetul de măsuri imediate
Obiectiv 4. Promovarea și atragerea în țară a platformelor naționale și internaționale de comerț electronic					
35.	Negocieri directe cu platformele internaționale și regionale de comerț electronic, precum Amazon, eMag, Rozetka, etc., pentru a se extinde în RM sau a accepta agenți economici din RM în calitate de furnizori	35.1. Lansarea corespondenței oficiale	Februarie 2021	Ministerul Economiei și Infrastructurii Operatori de servicii de comerț on-line	Acest obiectiv este foarte complex, dar cel mai important din perspectiva factorului extern. Accesul la canalele internaționale de marketing și rețelele logistice sunt cea mai mare provocare, dar și cea mai mare oportunitate pentru eExport. Prioritar ar fi conectarea producătorilor locali la platformele eMag/Romania și Rozetka.ua/Ucraina, dat fiind proximitatea, simplitatea interconexiunilor logistice și volumul pieței de consumatori ce ar deveni accesibil pentru producătorii autohtoni. Măsurile stimulatorii pentru extinderea infrastructurii logistice, negocierile la cel mai înalt nivel, suport producătorilor locali să accedă în aceste rețele – sunt doar câteva din acțiunile necesare.
		35.2. Videoconferințe, call-uri	Martie-aprilie 2021		
		35.3. Negocierea și semnarea acordurilor, memorandumurilor de înțelegere	Septembrie 2021		
36.	Atragerea prestatorilor internaționali de servicii de plăți electronice pentru a se	36.1. Negocieri cu PayPal și alți prestatori de nivel internațional	Aprilie 2021	Ministerul Economiei și Infrastructurii	Acest obiectiv mai puțin depinde de deschiderea autorităților, ci de dimensiunea pieței și a numărului de potențiali utilizatori.

	extinde în RM sau a accepta agenți economici din RM în calitate de furnizori	36.2. Extinderea serviciilor de plată electronice în comerț internațional	Iulie 2021	Banca Națională a Moldovei Operatori de servicii de plăți electronice	Totuși, pornind de la premisa că acest lucru va avea un impact serios asupra extinderii oportunităților de comerț on-line, inițierea acestui dialog poate duce la identificarea unor măsuri de stimulare și încurajare a desfășurării operațiunilor în țara noastră de către operatori gen Revolut, PayPal, Stripe.
37.	Sprijinirea inițiativelor private sau a sectorului asociativ, care și-a anunțat disponibilitatea de a contribui la promovarea comerțului electronic, cum ar fi Tekwill, Artcore, ZipHouse, Simpals, Elefant, etc. Consultări periodice pe agenda eEconomie și eComerț cu mediul de afaceri și sectorul asociativ	37.1. Negocierea și semnarea acordurilor de cooperare/ memorandumurilor de înțelegere	Semestrial	Ministerul Economiei și Infrastructurii Consiliul Economic Sectorul Asociativ Partenerii de dezvoltare	Suținerea inițiativelor private și a mediului asociativ vor amplifica vizibilitatea acestor programe și vor crește șansele rezultatului scontat.